

Naul nga Pol Muli Womue tevi Kalesia
 Nir renge
 KORIN
 Batu nale nga mivsivseni lut nga
 parmeteni naul ngel puto suri

Naul (leta) nga Pol muli womue van ji kalesia ne Korin nir, oli suri nanu lele elep arok-imare re mauren se kalesia nir ie, ko owra piwilwil se nir. Pol ko evi m̄erwomu nga mian Korin, ko ololi womu m̄eri Korin nir arivi kalesia.

Korin evi ngaim nga milep se m̄eri Gris nir ko evi kele ngaim womu ne vanu ngok Akaea nga Rom mimetmete. Jinibb ne vanu lele elep arlik ie, ko evi kele lat nga jinibb elep marongwose re devjen ne bisnes, ko re devjen ne kastom ser kele, ko re devjen ne murrun nga m̄isij kele, ko re kele sel nga marloli nosrövien van ji atua lele nir.

Nanu nga marlelep nir nga Pol m̄ijilwer suri renge naul ngel arirpel: os̄pe suri murrun nga kalesia nir marok-sisamis e, ko murrun nga marok-loli m̄isij tevi nesevin. Nir arsusi womu pa nanu sopor tevi Pol, ko renge naul ngel ni erij welir, ko os̄pe murrun ne totkoien, ko pipse re nanen nga jinibb marlai tevi atua m̄inij nir. Ko eviseni sel mawos nga parvijuri re Naim On re daron nga markorti, ko derteren nir nga Neñin On m̄ilai tevi kalesia nir, ko murrun nga jinibb pimaaur luwi kele.

Re batun esngavöl drromon itul (13) os̄pe suri murrun nga rrapmerreni lenglengen Atua ko jinibb nir nga evi nanu nga m̄irres temijpal nga jinibb se Atua nir parvijuri.

¹ Inu Pol nuvi aposol se Iesu Kristo nga Atua miveruse inu, ko mimrreni bemajing re majingen ngel. Ko Sotinis nga mivi niaken se kerr, ² nomorwera erres tevi kami, jinibb nga marosuri Atua iak Korin. Kami, Iesu Kristo ololi kamon ko kamivi jinibb sen. Ko Atua everus kami nga kapkorti tevi jinibb sen minij kele nir. Renge lat jijle iel ngatan, nir arlot van ji Iesu Kristo nga mivi Numal se kerr ko nga mivi Numal se nir kele. ³ Ngel evi loten suk, nga Atua Tata se kerr tevi Numal Iesu Kristo porwilwil se kami rengo nalol nga mirres, ko porlingi demat puto tevi kami tetajer.

Pol owra erres tevi Atua

⁴ Tetajer nomok-werai erres tevi Atua suri kami, rengo nalol nga mirres nga ni milai nga muloli kamkorti pa tevi Iesu Kristo. ⁵ Ko suri gortien se kami tevi Kristo ololi kamasasi rengo norongwosien, ko kamrongwose kapwer rrrerarre nanu jijle puto limjer. ⁶ Nale nospen nga marsupe suri Kristo evini pa oto eterter rengo kami, ⁷ ololi kamlai merrenien elep ji Neñin On daron nga kamoktirive Iesu Kristo Numal se kerr pia-rremali vini. ⁸ Ni purrul totkoni kami piterter nga sete nanu san pisij re kami, pianan pijpari nabong nga Numal se kerr Iesu Kristo pia-luwi kele ren. ⁹ Atua nga miveruse kami ko mukortoni mauren se kami tevi mauren se Iesu Kristo Numal se kerr, okloli suri erpe nale sen muwrai tetajer.

Kalesia nir arwirr sarsarr

¹⁰ Renge nise Iesu Kristo Numal se kerr, inu nuwrai eterter tevi kami tasik nir, nga wurru kapivi sansane kobbong. Sete erres kapwij sarsarr van rengo gortien wowarreng nir. Murru kami ko norrorrmien se kami pivi sansane kobbong. ¹¹ Suri metka se Kloe sapor arwera tweni tevik nga kami kamok-latlat lululweni kele

kami. ¹² Nuwrai erpok suri kami sisamis kamsuþe nale sisamis ĩiniĵ. San ok-wera, “Nuvijuri Pol”, ĩiniĵ ok-wera “Nuvijuri Apolos”, san kele ok-wera “Nuvi se Pita”, ko sopor kele arok-wera “Namivi se Kristo”. ¹³ Erpese? Kami kamrrormi kamrongwose kaptor otvi Kristo pĳpok ngok? Kamrrormi inu Pol numij renege nai pelaot nga bewilwil se kami? Kami sete kampaptaes renege inu nisek, ejki! ¹⁴ Nuwrai erres tevi Atua nga inu sete nupaptaese rragrrag kami san, ko Krispas ko Gaius kobbong. ¹⁵ Niko sete san orongwos puwra “Renge nise Pol arpaptaese inu.” ¹⁶ O, ko nupaptaese kele Stepanas tevi metka sen kele nir, ko nurrleĵe, nupaptaese kele san rreĵnga ejki. ¹⁷ Kristo sete okoni inu nga bepaptaese ĵiniĵ nir, ko okoni inu nga bowrai tweni nosþen nga ĵirres sen. Ko sete okoni inu nga bewerwer renege nale norongwosien se ĵiniĵ, ejki, ngok puloli miĵen se Kristo renege nai pelaot pivi nanu nawon.

Kristo, derteren ko norongwosien se Atua

¹⁸ Nale nga muwrai tweni miĵen se Kristo renege nai pelaot evi nale lenglengen kobbong ĵi ĵiniĵ neĵiĵkien. Ko tevi kerr nga Atua mok-la mauren tevi kerr, nale nen eviseni derteren sen. ¹⁹ Ko Naul On se Atua owrai owra ‘Norongwosien se ĵiniĵ nga marwera marongrongwos, inu bololi parĵiĵki ĵer. Ko norrormien ne norongwosien bololi parivi nanu nawon.’ ²⁰ ĵiniĵ ne norongwosien nirbe? Nibenĵi ĵiniĵ nga marongrongwos? Nibenĵi ĵiniĵ nga marok-riĵ melmelas suri nanu ne iel ngatan nir? Arĵiki rres. Atua ololi pa norongwosien ser pivini pivi nale lenglengen vajiĵ. ²¹ Atua, norongwosien sen elep þelak, ko ololi ĵiniĵ sete arongwos parongwose Atua renege sel ne nir norongwosien ser. Ko emrrenĵi puloli nale nga rramok-werai tweni ngok, nga ĵiniĵ marwerai

evi nale lenglengen, nale nen ko ðila mauren tevi nir nga marosuri ni. ²² M̃eri Isrel armerreni wor parlesi rengo meter majingen nga marinijnij nawone se Atua, ko m̃eri Gris armerreni parunge nale norongwosien. ²³ Ko kerr ma kalesia, rramok-werwer suri Kristo nga marevji re nai pelaot. Nale ngok, m̃eri Isrel nir nolor sete erres suri, ko jinibb ne vare nir arunge erpe nale lenglengen kobbong. ²⁴ Re ma kerr korti, m̃eri Isrel ko m̃eri Gris nga Atua miveruse kerr, Kristo ngel evi derteren se Atua ko norongwosien nga milep se Atua. ²⁵ Murrun se Atua nga jinibb m̃ilesi mivi lenglengen, ni kele easi wor norongwosien se jinibb. Ko murrun se Atua nga jinibb marlesi derteren nen mijkie, derteren nen elep kele wor easi derteren se jinibb.

²⁶ Tasik ko jojik nir, kaprrormi ta daron nga Atua miveruse kami, kamivi jinibb sev ko? Renge no jinibb nir sete kami elep kamrongrongwos, sete kami elep dert-eren se kami otoa, ko sete kami elep kamivi jinibb nga marlelep. ²⁷ Ko Atua otobbobbue nanu nga jinibb ne iel ngatan marwerai evi lenglengen, puloli nir nga marongrongwos parmanun. Ko otobbobbue nanu nga jinibb ne iel ngatan marok-werai nga derteren nen ejkie, puloli nir nga derteren ser martoe parmanun. ²⁸ Ko otobbobbue si nga jinibb ne iel ngatan marlesi erpe niser ejkie, ko otobbobbue sev nga jinibb ne iel ngatan marlesi arivi nanu nawon, nga puloli sev nga nir marlesi arivi nanu nga marlelep parini vajin parivi nanu nawon. ²⁹ Ngok niko sete jinibb san orongwose ðirij melmelas rengo no Atua. ³⁰ Ko kami, Atua okortoni pa kami tevi Iesu Kristo, ko elngi Iesu nga pivi norongwosien se kerr. Ololi rramon ko rramivi jinibb sen, ko owli tweni kerr rramasi pa rengo nololien nga marok-kai totkoni kerr. ³¹ Ko erpok, erpe Naul On muwrai, 'Jinibb nga mimrreni ðirij melmelas,

ƀirij melmelas bbong suri nanu nga marres nir nga Numal muloli tevi ni.'

2

Pol owrai tweni mijen se Kristo

¹ Tasik ko jojik nir, nuvinuk ji kami seveling pa iok nga bowrai tweni norrorrmien se Atua nga womu miteptepi. Sete nuvinuk nga bowrai tweni renge rijen melmelas rrek renge nale norongwosien se jinibb, ejki. ² Ko daron nga meptevi kami, nuloli norrorrmien suk nga bemalie nanu jijle, ko nanu sansan kobbong bosƀe suri, evi Iesu Kristo, tevi mijen sen renge nai pelaot. ³ Re wosenen derteren suk ejki rrese, tetajer numtutu ko nuririr. ⁴ Ko werweren suk sete eplari renge norongwosien se jinibb nga pirvei kami ren, ejki. Ko werweren suk evi nga piviseni derteren ne Neñin On, ⁵ nga puloli batu nosurien se kami sete puto renge nale norongwosien se jinibb, ko puto renge derteren se Atua kobbong.

Neñin se Atua okloli rramrongrongwose norongwosien se Atua

⁶ Ko ewretun, kem namok-wer visviseni nale norongwosien tevi nir nga nolor ñitra pa renge mauren ne kalesia. Ko sete evi norongwosien nga mivi ne iel ngatan, rreknga derteren ne iel ngatan san, ejki. Dert-eren ngok nir para-jijki ko para-sij nabong sapon. ⁷ Ko norongwosien ma nga kem namwera tweni ngok, Atua sansan kobbong orongwose, ko esilveni nga jinibb nir sete parongwose. Evi norrorrmien nga Atua murrormi ko pa nga pia-susi kerr van mare, mian ko mia-loli iel ngatan. ⁸ Jinibb nga marlelep ne iel ngatan san sete orongwose norongwosien ngok. Ko poro parongwose, setemun mara-revji Numal ne melrin renge nai pelaot. Ko sete artor sweri norongwosien ngok. ⁹ Ko Naul On

owra ‘Atua elngi lilane nanu elep oto metmet tweni nir nga marmerrreni ni milep. Setewor jinibb arlesi nanu ngok nir renge meter, setewor arunge nale ner renge boror, ko setewor arrorrmı nir renge norrorrmien ser, ejki wor.’ ¹⁰ Ko Atua elai Neñin On sen nga piviseni nanu ngok nir tevi kerr. Neñin On sen ngok orongwose ðiskai nanu nga miteptepi. Norrorrmien se Atua nga jinibb sete murongwose ðiskai, ko Neñin On orongwose ðiskai kobbong. ¹¹ Ko evi neñi jinibb kobbong nga muto renge ni, orongwose piviseni nga ñnernen erpese. Ko erpok kele, Neñin On se Atua kobbong orongwose puwra tweni kele nga Atua erpese. ¹² Ko kerr kalesia, Neñin nga rramlai pa sete evi neñin nga miplari iel ngatan, ejki. Evi Neñin nga Atua mukoni vini nga puloli rraprongwose nelaien nga marres nir nga Atua ñilai tevi kerr.

¹³ Ko erpok, nale nga namrij rengen sete eplari renge norongwosien se jinibb, ejki, ko namlai nale nga Neñin On mivisviseni kem e. Ko namok-werai tweni nale were-tunen sen renge nale nga ñilai tevi nir nga Neñin sen ñilik renger. ¹⁴ Ko si nga Neñin On sete ñilik rengen, sete orongwose ðilai derteren lele nga Neñin On ñilai. Ko ñnernen meten orrorr nga sete mia-rongwose nanu nen nir, elesi erpe arivi nanu ne lenglengen, suri Neñin On kobbong orongwose puloli jinibb purongwose nanu nen nir. ¹⁵ Ko jinibb nga Neñin On se Atua ñilik rengen orongwose sev nga ñirres ko sev nga ñisij, ko sete jinibb ñinij san orongwose puwra suri jinibb nga mirpok san. ¹⁶ Erpe Naul On muwrai, ‘Sete san orongwose norrorrmien se Atua, sete san orongwose ðisesre ni.’ Ngok ewretun, ko kerr rramlai pa norrorrmien se Kristo osuw.

¹ Ko tasik ko jojik nir, rijen nga ñelai tevi kami seveling nga daron nga ñelik tevi kami, sete erpe rijen nga moro ñelai tevi nir nga Neñin ñilik renger, ejki; nurij tevi kami erpe kami kamivi malum jinibb nawon ne iel ngatan, rrek erpe bipiwarreng nga mara-iak renge kalesia nosurien ser. ² Erpe kamsus malum, ko sete nurongwose ñelai nanen nga ñimiterter tevi kami, suri sete kamvitere. Ko kamirpok malum ejpari lelingenok. ³ Suri murru kami evijuri malum murru jinibb ne iel ngatan. Lol leplep muto renge kami, ko kamok-latlat lululweni kami. Ko ngok eviseni nga kamirpe malum jinibb ne iel ngatan, ko kamvijuri murrun ne iel ngatan, ko kamlik malum erpe jinibb ne iel ngatan marlik. ⁴ Daron nga kami sopor marwera, “Namvijuri Pol”, ko ñinij kele marwera “Namvijuri Apolos”, ngok kamirpe jinibb mawos ne iel ngatan ko pa.

Jinibb ne majingen se Atua, majingen ser

⁵ Kaplesi. Apolos evi si? Ko inu Pol nuvi jinibb si? Komru kes nomorivi bbong jinibb ne majingen se Atua ko, nga nomorpitevi kami vini kamosuri Kristo. Kerr sisamis okloli majingen ngok bbong nga Numal ñilai tevi nga puloli. ⁶ Erpe inu ñeli dan ko morwi jelangin, ko Apolos evsi jelangin nen nir. Ko Atua kobbong ololi jelangin nen marmera ñirres. ⁷ Jinibb nga murwi ko jinibb nga mivsi orivi nanu nawon kobbong, ko batu majingen ngok oto ji Atua; suri ni ololi jelangin emra ko wenen otoa. ⁸ Ko inu nga merpe jinibb nga murwi jelangin, ko Apolos nga mirpe jinibb nga mivsi jelangin ngok, nomorsorsan kobbong; ko Atua pia-wuli komru pusorsan tevi majingen nga nomorloli. ⁹ Erpe komru nomorkorti tevi Atua nga noborloli majingen sen. Ko kami kamirpe orsel se Atua, ko kamirpe kele naim san

nga ni ñimajinge. ¹⁰ Ko numajing suri ko wor derteren nga Atua ñilai tevik, ko numajing erpe metusu rrek jinibb nga mokmajinge naim, ko nuli nabur nen. Ko jinibb ñinij evini etajer tevi majingen nen. Ko jinibb si nga ñitajer renge majingen nen purongwos wore, ko pimetmet ñirres erpese nga ñimajing renge naim ngok. ¹¹ Suri Atua elngi pa Iesu Kristo erpe esan rres kobbong nga mivi nabur nga murrul totoni naim ñiterter, ko nabur nga mirpok ejki kele mun nga marongwose parili. ¹² Renge naim ngok, sopor arongwose parmajinge renge narrong, jeli, ko niat nga ñirres, nga puloli puto pipriv. Ko jinibb sopor ma parlai nevnu, wirip, ko botrro.^A ¹³ Ko nabong nga milep se Kristo pia-viseni majingen se jinibb jijle nir limjer. Renge nabong ngok nabb pia-rrowrrow lesi majingen totoklai se jinibb nir. Daron ngok, nabb pia-viseni limjer si majingen sen erres ko si majingen sen esij. ¹⁴ Poro jinibb san majingen sen erres ko otur jer malum daron nga nabb musuw e, ko morok pia-lai nowli majingen sen ko. ¹⁵ Ko poro san majingen sen pia-in nivniv, ko otor jabble joron ko pa osuw; ko otomori ñin tevi joron nir, ko Atua puloli puwlu lingi tevi nevren kiskis.

Kalesia nir arirpe naim se Atua

¹⁶ Rrek kami kamrongwos pae nga kami kamirpe naim se Atua nga Neñin se Atua ñilik pa re kami musuw. ¹⁷ Ko poro san pulokloksi naim se Atua, ko Atua pulokloksi ñnernen. Suri Atua naim sen on elep, ko nik ko inu, kerr jijle rramivi naim se Atua.

Jinibb sete ñirij melmelas suri majingen sen

^A 3:12 Erpe iel, Pol osþe nevõt, ko murrun nga nir marili naim muto suri, ko kem namrieni erpe kerr rrañili naim iel, nga puloli mining ne nale se Pol piplari limjer.

¹⁸ Jinibb nga ni murrormi lweni murongrongwose renga no jinibb nir pimetmet ni p̄irres. Sete erres nga ni p̄ikrekrasi lweni ni. Erres ma ni pimteni lweni ni pirpe bbong lenglengen san, ko iok puloli norongwosien pivini jin vajin. ¹⁹ Suri norongwosien se jinibb ne iel ngatan nir, Atua elesi arirpe lenglengen kobbong. Naul On owra ‘Atua ololi jinibb norongwosien ser arongsarr, ko aron luwi renga norongwosien ser.’ ²⁰ Ko Naul On owrai erpel kele owra ‘Numal Atua orongwos pae norrormien se jinibb ne norongwosien, ko owra arivi nanu nawon kobbong.’ ²¹ Ko erpok, sete erres nga kapok-rij melmelas suri sev nga jinibb muloli, suri nanu jijle arivi se pa kami osuw. ²² Inu Pol tevi Apolos ko Pita, namivi se kami. Ko iel ngatan evi se kami, ko nanu ne mauren nga m̄irres ko derteren nga kapasasi re mijen, ko nanu jijle nga marto pa, ko nanu jijle nga para-pelari kele, nir jijle arivi se kami. ²³ Ko kami, kamivi se Kristo, ko Kristo evi se Atua.

4

Aposol se Kristo nir

¹ Rrek erres kapmeteni kem pirpel: namivi bbong jinibb ne majingen se Kristo. Atua elngi kem nga nabwera tweni majingen sen nga womu marto teptepi. ² Ko daron nga numal ne majingen m̄ilngi majingen renga si nga pimetmete, norrormien nga milep evi nga m̄ernen pimetmet ko wor p̄irres ko puloli suri ko wor sev nga numal sen muwrai tevi. ³ Poro kapmerreni kapwer lokloksi inu, rrek poro botur renga no numal nir nga parwera suri inu majingen suk, ko sete nurrormi evi nanu san, ko sete numtutue. Ko inu kele sete nurongwose bowra suri lweni inu majingen suk. ⁴ Renga inu nelesien suk numajing erres; ko sete nurongwos bowrai poro nuwretun iok rreknga ejki. Jinibb sansan kobbong pia-wera suri inu

majingen suk, ngok evi Numal ne melrin. ⁵ Ko erpok, sete erres kapwera suri majingen se jinibb san renge setewor mivi daron mawos nen. Rraptiriv ko wor pijpari daron nga Numal pia-luwi e vini. Ko ni vajin pia-la tweni norrorrmien ne nemalik nga jinibb marsilvenir parini limjer. Ko renge daron ngok, Atua puloli nise jinibb pian mare pusorsan tevi lat nga m̄irres ren.

M̄eri Korin arkowkwrirelep

⁶ Tasik ko jojik nir, nuloli komru Apolos nomorvijuri nale ngok nir nga mowrair ngok, ko ngok kami vajin kamrongwos kaploli suri pirpe nga komru nomorloli pa. Ko niko kaprongwose vajin murrun ne nale ngel, nga muwra 'Kaprrul totkoni ko wor nale nga maruli pa musuw'. Sete erres nga kapsurövi jinibb nga kamok-vijuri ko kaprrorrm̄i p̄isij suri jinibb m̄inij nir. ⁷ Si ololi kami kaman mare re jinibb sopor? Atua kobbong, suri ni ela nanu jijle tevi kami. Niko sete erres kamsursurövi lweni kami, erpe kammeteni kami bbong kamsan kamloli. ⁸ Ia, ko nanu jijle nga kammerreni, kamtor swerir pa osuw? Ko kamimare pa renge kalesia mauren se kami, a? Kamivi pa numal nir, a? Ko kem ejki rres wor, namto malum ngatan! O, ko poro evi weretunen kamivi numal, ko nabir pilep. Suri poro pipok ko kem kele nabkorti tevi kami, ko kerr jijle vajin rrapivi numal nir. ⁹ Ko nulesi Atua elngi kem aposol namvivotu jerjer. Namirpe jinibb nga marsupe suri pa musuw nga naban vajin re mijen, renge no jinibb jijle nir ko re kele no anglo nir. Namoktur renge no anglo ko no jinibb ne iel ngatan kele nga parmeteni nekaien se kem. ¹⁰ Suri namivi se Kristo, ololi jinibb armeteni kem erpe namivi lenglengen kobbong. Ko kami ma kamkorti pa tevi Kristo, ko kamwun saut pae norongwosien osuw. Kem nammelisna, ko kami ma

kamterter! Jinibb arkulu wutan re kem, ko artori ma kami. ¹¹ Ko tetajer numer aji kem, ejpari lelingen ngel; ko tetajer nolo kem emesmes, ejpari lelingen ngel. Sunsun se kem armerrerrerr. Jinibb arevji kem, ko sise kem ejkie nga nablík rengen. ¹² Nammajing elep tevi nevre kem nga nabla nanen se kem. Daron nga jinibb marij ñisij tevi kem, ko namrij erres bbong surir. Daron nga marloli ñisij tevi kem, ko kem sete namloli nanu san. ¹³ Daron nga marwer lokloksi kem, ko kem namrres bbong tevir. Jinibb armeteni kem erpe nanu nawon kobbong, ko evini ejpari lelingenok, nir arlesi kem namirpe nubus ne iel ngatan.

Wurru, kapvijuri murrún suk

¹⁴ Nuli nale ngok tevi kami, sete evi nga puloli kaprunge ñisij, ejki, ko nga puloli kaprongwose. Suri kamivi natuk nga memrreni kami milep. ¹⁵ Rrek delung jinibb elep wor niko nga marvisviseni kami renge mauren nga kamkorti tevi Kristo; ko jinibb sansan kobbong nga mivi tata se kami. Ko renge mauren kortien se kami tevi Iesu Kristo, inu le nuvi tata se kami nga ñelai womu nosþen nga ñirres tevi kami. ¹⁶ Ko niko nuwrai eterter tevi kami nga kapvijuri ko wor murrún suk. ¹⁷ Nukoni Timoti vinuk ji kami nga piwilwil se kami renge sel ngok nir. Renge kalesia mauren sen, ni evi natuk nga memrreni milep, nga mokterter renge majingen ngok nir. Ni ñiwer visviseni kami renge murrún nga mevijuri renge mauren nga mimerr nga miplari ji Iesu Kristo. Evi murrún nga mevisviseni jinibb e nir renge lat jijle.

Pol norrormien sen nga pian kele Korin

¹⁸ Kami sopor arwera “O, setemun Pol mia-vini mia-lesi kerr”, ko norrormien ser evan mare ñelak. ¹⁹ Ko poro pivi marongen se Numal, ko sete mia-periv, ko bevinuk ko ji kami. Ko ñelesi vajin nir nen nga nolor mian mare

nga marok-rij melmelas, poro derteren ser osorsan tevi nale ser. ²⁰ Suri batun vanu se Atua sete evini re rijen nawon, ko evini re derteren mawos se Atua. ²¹ Ko kami kammerreni pirpese? Inu bevinuk belesi kami ko bevrrali kami? Rreknga kaplinglingi norrorrmien se kami nga mian mare, ko bevinuk vajin bewilwil se kami renge murrun nga mumolmol pirpe nga memrreni kami milep.

5

Jinibb nga mivi kalesia san ololi nanu nga m̄isij san

¹ Ko nale san errmali nga muwra san re kami ngok ololi nanu nga m̄isij p̄erp̄er. Ololi nanu nga jinibb ne vare kele nir marlesi sete musorsan. M̄ernen sel nga m̄isij, ok-matur tevi tata sen mawos nesen sen tuwen. ² Ngok, suri sev norrorrmien se kami mok-an mare p̄elak? Suri sev kam-kowkowri kami? Erres p̄elak ma kami kapting ko kaprunge p̄isij suri nanu ngok. Ko erres nga kami kapwirr tweni jinibb nga muloli m̄isij p̄elak mirpok nga setemun pukorti tevi kami. ³⁻⁴ Ko ewretun nuvel lingi kami renge nibek, ko renge neñik, nulik malum tevi kami rengen. Ko renge nise Iesu Kristo Numal se kerr, nuwer lokloksi jile pa m̄ernen osuw renge sev nga muloli, erpe nga inu nulik pa tevi kami. Ko daron nga kamkorti renge nise Iesu Kristo Numal se kerr, ko inu nukorti tevi kami renge neñik; ko renge derteren se Iesu, ko ⁵ kami kaplingi m̄ernen van renge nevre demij. Ngok puloli niben pijijki, ko Atua p̄ia-la ma mauren tevi neñin renge nabong nga vitu daron nga Numal se kerr pia-wer sesesre lat nga puto suri tevi jinibb p̄etp̄eti nir ren.

Kami kaplai tweni ko wor jinibb nga marloli nololien tetajer

⁶ Ko sete erres nga kaploli norrorrmien se kami pian mare p̄elak pirpok. Kami kamrongwos pae nga is beblen

kobbong orongwose puloli niv ðipau. ⁷ Kami kapsuw vajin re kamok-loli nololien, erpe kapwirr tweni ko pa is nga ðmitra, puloli kapiupe plaoa nga marloli niv ne nanen ne asien nga is mijki ren. Ko arevji pa Kristo erpe natu sipsip san nga marloli terai nanen ne asien e; ko niko nanu jikle oto metmet pa. ⁸ Ko niko rraploli nanen ne asien, ko poro is nga ðmitra rreknga nololien ko murrun nga sete musorsan oto malum renge kerr, ko rrapla tweni, ko kerr rrapvijuri ko wor murrun nga muwokwok ðmirres ko mivi weretunen, puloli rrapirpe vajin niv nga is mijki ren.

⁹ Renge naul nga moli womu pa tevi kami musuw, nuwrai tevi kami nuwra ‘Sete kapkorti tevi jinibb nga marloli murrun nga ðmisij tevi nesevin.’ ¹⁰ Iok nuwrai bbong nir nga marwera marivi kalesia kobbong sopor ko marok-loli kele ðmisij mirpok. Suri jinibb nga sete marivi kalesia ko marok-loli mirpok owun saut. Nir nga marok-loli murrun nga ðmisij tevi nesevin, nir nga nolor mukul ko nga marmerreri lenglengen nanu nir, nir nga marvevna, ko nir nga marlot tevi atua ðminij nir, nir kele owun saut. Ko poro kapmerreni sete kapkorti tevi nir ngok nabong sapon, ko kapiel lingi ko wor iel ngatan! ¹¹ Ko renge nale nga mowrai norrorrmien nen erpel: sete kapkorti tevi jinibb nga marwera arivi kalesia, ko marok-loli malum nololien. Poro parloli ðisij tevi nesevin, rreknga nolor pukul, rreknga parlot tevi atua ðminij, rreknga parok-worworsur, rreknga parok-minmin ðelak rreknga parvevna. Sete kapan kapkorti tevi nir, ko sete kapan kaplik tevi jinibb nga marirpok nir nga kaþaan tevir. ¹²⁻¹³ Sete evi inu majingen suk nga bewer sesesre lat nga puto suri tevi jinibb ne vare nir; Atua ko wor puloli nanu ngok. Ko poro san nga mukorti pa tevi kami muloli murrun nga ðmisij, ko kami kamrongwos wore kapwer sesesre lat nga puto suri tevi ðmernen. Suri Naul

On owrai owra ‘Kami kapkur tweni jinibb nga mok-loli nololien tetajer, nga setemun pukorti tevi kami.’

6

Sete erres jinibb ne vare nir parsuḗe otvi lolaren se kalesia nir

¹ Kami kamok-loli erpese ko? Daron nga kami san mīlat tevi selen kalesia san, suri sev mīlai norrrmien ngok tevi nir nga sete marivi kalesia nga parsuḗe otvi? Suri sev sete mimrreni puloli jinibb se Atua nir parsuḗe otvi? ² Rrek sete kamrongwose nga jinibb se Atua nir parwer sesesre lat nga puto suri tevi jinibb ne iel ngatan ḗetḗeti nir? Ngok, ko poro kamrongwos kapviter nga kapwer sesesre lat nga puto suri tevi jinibb ne iel ngatan nir, ko kamviter kele nga kapwer sesesre murrmurrun wowarreng kele pirpok. ³ Rrek sete kamrongwose nga kerr rrapwer sesesre lat nga puto suri tevi anglo nir? Ko poro pirpok, ko murrmurrun wowarreng re mauren ne iel ngatan emalum kobbong nga rrapḗe otvi. ⁴ Ko ejki! Suri daron nga laten nga mirpok mimare, kamtur imare ko kaman kamwerwerai tasi kami tevi nir nga sete marivi kalesia, nga nir ngok ma parloli lilane. ⁵ Wi, sete kammanun suri nanu ngok? Erpese, kami san ejki nga norongwosien sen mutoe, nga murongwos puloli lilane laten ngok nga jinibb mīlat tevi tasin kele? ⁶ Sete erres nga kalesia eru porij latlat renge kot nga jinibb ne vare nir parwera suri lat nga puto suri tevi nuru. ⁷ Ko nga laten nga marirpok nir arto re kami eviseni limjer nga kamvitan pa osuw. Suri sev sete kamrongwos kaplinglingi kobbong san nga muwra puloli ḗisij tevi kami? Suri sev sete kamrongwos kaplinglingi kobbong san nga muwra ḗikrekrasi kami? ⁸ Ko ejki ma! Suri kami kobbong kamok-loli esij. Kami kobbong kamok-kerkerasi jinibb, ko sete

jinibb nawon nir, ko jinibb nga marivi kalesia tasi kami. ⁹ Kapmetmet! Suri kamrongwos pae osuw nga jinibb nga marok-loli mirpok sete mara-sil van loloim renge batun vanu se Atua. Sete kaprongsarr renge norrrormien. Jinibb nga mok-ojoi nesevin, ko jinibb nga moklot tevi atua ñinij, sete orongwos pian loloim renge batun vanu ngok. Jinibb nga mimatur tevi nesen se jinibb ñinij, ko nesevin nga muloli ñisij tevi diwen sen, ko norman nga mok-matur tevi norman ñinij kele, ko nesevin nga mimatur tevi nesevin ñinij kele, sete arongwose paran loloim renge batun vanu se Atua. ¹⁰ Jinibb venao, ko jinibb nga mimrreni nanu milep, ko jinibb nga mok-minmin ko batun ñilengleng, ko jinibb nga moklokloksi nise jinibb ñinij kele, ko jinibb nga muloli murrun lele nga pivnae nevöt rengen, sete mia-van loloim renge batun vanu se Atua. ¹¹ Tuwi kami sopor arirpok, ko lelingenok Atua errawe tweni nololien se kami ko ololi kamwokwok. Ololi kamon ko kamivi jinibb sen. Ololi kammomsawos erres renge non suri nise Iesu Kristo Numal se kerr, ko renge Neñin se Atua se kerr.

Kami kapmetmet nibe kami nga kapsusi nise Atua van mare

¹² Jinibb sopor arwera “O, erres kobbong nga rraploli nanu ñetñeti nir”. Erres, ko sete nanu jijle nga kerr rramrres ren. Rramrongwose rrapwera “O, erres kobbong nga rraploli nanu ñetñeti nir”, ko sete rrapmarong te nga nanu ngok nir san pirvei tweni norrrormien se kerr, ejki rres. ¹³ Jinibb sopor arwera “O, nanen evi nga pusongni depai kerr, ko depai kerr evi nga ñilai nanen.” Ewretun, ko nanu ngok korti nuru, pian ko pora-suw nga Atua pia-lai tweni nuru. Ko erpok kele, nibe kerr sete evi nga rrapoji nesevin e, ko evi nga rraptori puon nga rrapsurövi Atua rengen, ko Atua ñilai sev nga nibe kerr mimrreni. ¹⁴ Atua esa raji Numal Iesu renge mijen, ko renge derteren sen

kele ni pia-loli kerr kele rrapa-maur luwi kele renge mijen. ¹⁵ Kami kamrongwos pae nga nibe kami erpe murrmurru nibe Kristo. Ko erpok, sete nurongwos bean bematur tevi nesevin ne sel. Kami kamrrorrmirri erres nga parkortoni murrmurru ne nibe Kristo san tevi nesevin nga mirpok? Ejki rres nawon! ¹⁶ Ko kami kaprongwose ko wor nga daron nga jinibb san mian mimatur tevi nesevin ne sel san, nuru orirpe nibe jinibb sansan kobbong. Ngok erpe nga Naul On muwrai muwra 'Nuru korti, nibe nuru pivi sansane'. ¹⁷ Ko si nga mukortoni mauren sen tevi Numal se kerr, ko nuru ngok erpe evi sansane ko pa. ¹⁸ Setemun kaploli murrun nga ñisij tevi nesevin. Nololien lele nga jinibb muloli sete olokloksi niben, ko daron nga jinibb muloli ñisij tevi nesevin, ololi esij ko pa tevi niben, erpe olokloksi niben pa. ¹⁹ Erpese sete kamrongwose nga nibe kami evi naim se Neñin On? Neñin ngok, Atua elai pa elik tevi kami osuw, ko oto vajin ji kami. Ko niko nibe kami sete evi se kami, ko evi se Atua vajin. ²⁰ Suri Atua owli tweni pa kami osuw. Ko ngok kapmetmet nibe kami ko wor renge sel nga pususi nise Atua pian mare.

7

Arsusi rongornge totkoién

¹ Nuwra bowrai vajin tevi kami suri sev nga kamsusi daron nga kamulul vini jik. Ewretun, jinibb nga sete ñitkai nesevin ololi murrun nga ñirres ðelak. ² Ko suri jinibb elep arok-loli esij, erres ma nga norman, nesen sen putoe, ko nesevin, diwen sen putoe. ³ Ko norman pukorti ko wor ðirres tevi nesen sen renge murrun nga musorsan ne totkoién nga morlik korti rengen, ko nesevin kele puloli pirpok kele tevi diwen sen. ⁴ Ko sete nesevin kis emetmete niben, ko diwen sen kele.

Ko renge murrun ngok kele, sete diwen sen emetmet kis ni niben, ko nesen sen kele. ⁵ Sete kopor-musmuse kamru lululwi tevi kamru. Ko poro kamru korti komor-marong, orongwos kopor-ivel ngangasu mun kamru sapon nga kopor-lot mun sapon, ko erres, mian ko vitunen koporavini ko wor nga kopora-korti luwi kele. Poro pijki ko demij orongwose ðiskai sel nga ðikrekrasi kamru rengen, suri sete komor-terter.

⁶ Nale ngok nga mowrai tevi kami sete nuwra nga kaptotko ko wor, ko nuwra bbong nga poro pirpok kamtotko, ko kapvijuri lat nga mowrai ngok. ⁷ Poro jinibb jijle sete partotko, ko pirpe inu kobbong, ngok erres ðelak. Ko Atua elai derteren lele tevi jinibb. Elai derteren ne norrormien tevi san nga puloli nanu san, ko elai derteren ne norrormien tevi san nga puloli nanu san.

⁸ Ko tevi nir vajin nga sete martotko wor, ko tevi nir nga diwen ser marmij lingir, nuwrai tevi kami, erres nga kami kaplik pirpe inu kobbong. ⁹ Ko poro kami san purnge nga nolon mimrreni lenglengen wor nga putotko, ko erres, putotko. Erres nga putotko asi nga poro ðilik nawon ko tetajer nolon ok-venae nesevin.

¹⁰ Ko norrormien san ngel, sete evi nga inu kis ko evi se Numal, ko pian ji nir nga martotko pa musuw. Ko owrai owra 'Nesevin sete ðilinglingi diwen sen. ¹¹ Poro nesevin ðilinglingi diwen sen, ko ðilik nawon pirpok, nga sete putotko kele; rrek poro pijki ko pulwi ma pukorti tevi diwen sen kele. Ko norman sete ðilngi kurtweni nesen sen.'

¹² Tevi kami ðinij nir vajin, ngel evi norrormien suk lebbong, sete evi se Numal: poro kalesia norman san nesen sen otoa nga sete mivi kalesia, ko vinnen emarong nga ðilik tevi ðnernen, ðnernen sete ðilngi kurtweni. ¹³ Ko poro kalesia nesevin san ototko tevi norman nga sete mivi

kalesia, ko ñnernen emarong nga ñilik tevi, vinnen sete ñilingi kurtweni. ¹⁴ Suri norman nga sete mivi kalesia ngok, on re no Atua daron nga mukorti ñirres tevi nesen sen; ko nesevin nga sete mivi kalesia ngok kele, on kele re no Atua daron nga mukorti ñirres tevi diwen sen. Poro sete pirpok, ko bipi se kamru nir parirpe bipi ne vare kobbong. Ko ejki, bipi ngok aron vajin. ¹⁵ Ko poro nuru tuwen nga sete evi kalesia owra pivel lingi nuru tuwen nga mivi kalesia, ko kalesia nen sete ñiwer ore, ñilinglingi kobbong. Ko kalesia norman rreknga nesevin ngok pimarong bbong nga pivel lingi, sete nolon ñisij tevi suri. Suri Atua everus kerr nga rraplik renge liken nga mumolmol ñirres. ¹⁶ Poro nik kuvi nesevin san, ko suri sev kurrormi nga sete kurongwose kuplai se diwen som nga nabong san pivini pivi kalesia? Ko poro nik kuvi norman san, ko suri sev kurrormi nga sete kurongwose kuplai se nesen som nga nabong san pivini pivi kalesia?

Kaplik pirpe nga Atua miveruse kami

¹⁷ Kerr sisamis purrul totkoni ko wor ñirres murrun nga Numal Atua ñilai tevi kerr daron nga miveruse kerr, ko rraplik malum renge liken nga rramlik pa ren womu. Ngok evi nale nesesreien nga nomok-visviseni tevi jinibb nga marok-korti renge Naim On jijle. ¹⁸ Poro jinibb san pian pa re bae daron nga Atua miveruse, ko sete erres nga ni pian puloli lesi ñirieni kele nanu ngok. Ko poro san setewor ean re bae daron nga Atua miveruse, ko sete ni pian re bae kele. ¹⁹ Suri poro jinibb pian re bae rreknga poro sete pian, osorsan kobbong, evi nanu nawon. Ko nanu nga milep nen evi nga jinibb pivijuri ko wor nesesreien se Atua. ²⁰ Ko poro rrapivi demij maur rreknga jinibb nga mivel sisarow daron nga Atua miveruse kerr, ko erres nga rraplik pirpok kobbong. ²¹ Rrek kuvi demij

maur se jinibb san daron nga Atua miveruse nik, ko erres kobbong, sete kuprroirmi. Ko poro sel san oto nga kurongwos kupini kupivi jinibb nga mivel sisarow, ko erres, kuplai, ko kupiel sisarow vajin. ²² Daron nga Kristo miveruse jinibb san nga mivi demij maur, ni erpe evel sisarow ko vajin renge Kristo. Ko erpok kele, poro Kristo piveruse jinibb san nga mivel sisarow, ko m̃nernen pivini ko vajin pirpe demij maur se Kristo. ²³ Ko renge iok, Atua owli tweni pa kerr osuw, ko sete emrreni nga rrapini rrapivi kele demij maur kele suri murrun nir se jinibb. ²⁴ Ko niko, tasik ko jojik nir, renge kalesia mauren se kerr, kerr sisamis p̃ilik malum ko wor renge liken nga m̃ilik ren womu, daron nga Kristo miveruse.

Arsusi suri sel se nir nga sete martotko ko nir nga diwen ser marmij lingir

²⁵ Ko kamsusi kele suri nir nga sete martotko wor. Sete nutor sweri nale san nga miplari ji Numal se kerr nga musp̃e suri. Ko bowrai bbong norrorrmien suk. Ko suri Numal se kerr okwilwil se inu renge nolon nga m̃irres, ko kaposuri ko wor nale suk. ²⁶ Rrek erres nga jinibb parlik suri mun marlik, suri lelingenok evi daron nga m̃iterter san. ²⁷ Nik nga kumtotko pa musuw, sete erres nga kuptor otvi totkoien som. Ko nik nga sete kumtotko wor, sete erres nga kuptotko kele. ²⁸ Ko poro kuptajer renge norrorrmien nga kumrreni kuptotko, ko ngok sete evi nololien. Ko poro nesenwarreng san putotko, ko ngok sete evi nololien. Ko suri nanu wowarreng tetajer arok-vijajeng re jinibb nga martotko, niko nuwra erres nga parsan kobbong parlik. ²⁹ Tasik ko jojik nir, nale nga mowrai ngok erpel le: Suri daron setemun mia-periv, ko erres nga jinibb nga mutotko p̃ilik ko pa pirpe jinibb nga sete mutotko. ³⁰ Ko jinibb nga mokting, erres nga p̃ilik

pirpe jinibb nga dengen mijki jin. Ko jinibb nga mokir, erres nga pilik pirpe jinibb nga sete mokir. Ko jinibb nga mok-wulwul, erres nga pilik pirpe jinibb nga nijor sen mijkie. ³¹ Ko jinibb nga mok-majing suri norrorrmien ne iel ngatan, erres nga sete puloli nanu ngok nir parevei totkoni. Nomok-rij erpok suri otomori le pa iel ngatan tevi murrun lele nen nir parjijki. ³² Inu numrreni lenglengen e nga sete nanu san pirvei tweni norrorrmien se kami. Suri jinibb nga sete mutotko orrorrmi wor elep suri majingen se Numal nga puloli Numal sen pir rengen, ³³ ko jinibb nga ma mutotko ok-rrorrmi elep suri nanu ne iel ngatan, ko owra pipej sel nga puloli nesen sen pir rengen. ³⁴ Ko norrorrmien sen ngok evijuri sel eru. Ko erpok kele, nesevin nga sete mutotko rreknga nesenwarreng, ok-rrorrmi elep suri majingen se Numal se kerr. Emrreni nga niben tevi norrorrmien nuru korti porwokwok nga porivi se Atua. Ko nesevin nga ma mutotko ngok epejpej sel nga puloli kobbong diwen sen pir.

³⁵ Nomok-werai nale ngok nir nga parwilwil se kami, ko sete numrreni parrowsi kami, ejki. Ko numrreni nga kapvijuri murrun nga musorsan ko kaploli majingen se Numal nga sete norrorrmien san pirvei totkoni kele kami.

³⁶ Ko poro nesevin san nuru norman san orloli rijrijen nga ormerreni portotko, mian ko norrorrmien sapon eplari kele nga muloli porlik sisamis mun, setewor portotko. Ko mian ko poro norman nen elesi nga mokloli murrun sapon nga sete mirres pelak tevi selen ngok, mian ko orrorrmi kele nga erres portotko, rrek erres ma portotko, erpe puto re norrorrmien nga ni mimrreni. Ko ngok sete evi nololien ko. ³⁷ Ko poro jinibb san niko nga selen mutoe, nga sete san owraie, ko renge norrorrmien sen bbong orrul totoni nolon nga sete putotko, ko norrorrmien sen omolmol ko setewor ololi esij tevi selen, ko

ngok morok ololi erres ko.

³⁸ Ñerij otvi nale suk vajin: si nga mutotko tevi selen ololi erres. Ko si nga sete mutotko tevi selen ololi erres kele wor. ³⁹ Ko nesevin nga mutotko pa sete orongwose puwlu lingi diwen sen daron nga mimaur malume, ko daron nga diwen sen mimij vajin ko orongwose pia-lik ji jinibb ñinij. Ko diwen sen nen pivi ko wor kalesia. ⁴⁰ Ko renge norrorrmien suk, poro putur nawon ko rrek ni ñir kele wor. Nurrormi Neñin se Atua ko elai norrorrmien ngok tevik.

8

Nanen nga marsulie van ji Atua ñinij nir

¹ Ko erpese re vison nga marsulsul lingi mijpon tevi atua ñinij nir? Erres re kerr kalesia rrapurroi, rreknga ejki? Ko nale nga kamok-werai ngok, nga kerr jijle norongwosien se kerr otoa, ewretun kobbong. Ko norongwosien ngok ololi norrorrmien se jinibb ean mare ko okowkowri e kobbong. Ko merrenien ma ololi mauren ser evini mare erres. ² Jinibb nga murrormi nawone ni orongrongwos, sete orongwos alje rragrrag nanu san renge norongwosien weretunen. ³ Ko jinibb nga ma mimreni lenglengen Atua, Atua orongwos pae ñernen erres osuw, ko evi selen nga ñirres.

⁴ Ko erpese vajin re iok, re nanen nga marsuli van ji atua ñinij nir? Rramrongwose pa nga atua ñinij ngok nir sete arivi weretunen, ko Atua nga ma kerr rramlot tevi evi weretunen jerjer nga ñisan rres kobbong. ⁵ Ko poro atua nga marirpok nir pilep nga jinibb marok-lot tevir nga marto mare rreknga re ngatan, ko pirpese ko? Rrek atua elep ko numal elep nga marirpok. ⁶ Ko kerr nga rramivi kalesia rramrongwose nga Atua se kerr sansan kobbong, ngok Tata se kerr nga mauren ko nanu jijle marivel jin

vini. Ko Numal se kerr kele sansan kobbong, evi Iesu Kristo nga muloli nanu jikle nir ko muloli kerr rrammaur.

⁷ Ko sete jinibb jile arongwose nanu nga mivi were-tunen ngok. Jinibb sopor nga lelingenok marivi kalesia, tuwi ko arok-lot tevi atua ĩminij nir renge sia elep. Ko evini ejpari lelingenok, daron nga marurroi nanen nen, ko arunge erpe arosuri malume atua ĩminij nen nir, suri norrorrmien ser setewor eterter, ko arunge erpe arok-loli nanu nga sete ĩmirres. ⁸ Ewretun, nanen evi nanu nawon. Nanen sete orongwose pirvei kerr nga rrapruj mori Atua, ejki. Sete rramrongwose rrapror jabble nanu san poro sete rrapurroi nanen ngok; ko erpok kele poro rrapurroi nanen ngok, sete rramrongwos rrapror sweri nanu san rengen. ⁹ Iok ewretun ko, ko kupmetmet re nanu san ngel: Tukrori nanen san nga marsuli pa tevi atua ĩminij, ko selem san nga nosurien sen sete eterter tilesi ko ni kele tuloli tirpok ko tivitan van re nololien vajin. ¹⁰ Suri ni nosurien sen sete eterter, ko elesi nik nga tetajer komok-wera norongwosien som otoe, kukorti kele renge nanen nga marloli tevi atua ĩminij nir, ko ngok tirvei norrorrmien sen nga tuloli ni tukorti kele renge kele nanen ngok, renge norrorrmien sen nga sete ĩmirres. ¹¹ Ko norongwosien som ngok tuloli vajin ĩmer nga nosurien sen sete ĩmiterter ngok tijiki suri, ngok tasim nga Kristo mimij suri. ¹² Ko renge murrun ngok, tomok-loli tisij tevi tasim ko tomok-lokloksi nga norrorrmien sen sete titerter, ko erpok tomok-loli tisij kele tevi Kristo kele. ¹³ Poro kalesia tasik rreknga jojok orrorrmi nga ololi nololien daron nga murroi nanen nga marloli tevi atua ĩminij ngok nir, ko inu ma ejki, sete inu mea-urroi nanen ngok nabong san, suri sete numrreni bololi tasik pivitan renge nololien.

9

Pol evi Aposol ko setewor ela nanu jijle nga moro ðilai

¹ Erpese? Kamrrorrmu inu sete nuvel sisarow? Kamrrorrmu sete nuvi Aposol? Kamrrorrmu sete nulesi metek e Iesu ngok nga mivi Numal se kerr? Erpese? Kami ko kamivi wenen renge majingen ngok nga mololi tevi Numal se kerr. ² Rrek jinibb sopor arlesi inu erpe sete nuvi Aposol, ko kami ma ejki. Suri mauren se kami nga kamkorti pa tevi Numal se kerr eviseni erres ðelak nga inu nuvi Aposol. ³ Ko ngel evi weli nale suk daron nga jinibb marwera parwer lokloksi inu, nuwra: ⁴ Erpese? Kamrrorrmu inu sete nurongwos ðela nanen rreknga nuwi pivi nowli majingen suk? ⁵ Ko kamrrorrmu inu nusan sete erres nga ðelesi nesen suk san nga mivi kalesia ko piptevik re nivelen suk nir, pirpe Pita, ko aposol nga ngok nir, ko tasi Numal Iesu nir marloli? ⁶ Kamrrorrmu erres nga komru Banapas kobbong noborok-ðelak nga nobortor sweri nijor ko nanen nir renge mauren se komru? ⁷ Sete pa jinibb nga mivi jinibb ne nuval san owli lweni kele sel sen nga pian pipalpal. Ko sete pa jinibb san orwi orsel san ko sete ok-an nga ðilai wenen renge orsel nen; ko sete pa san owngani nawon buluk ko sete orroi rragrag san. ⁸ Kamrrorrmu norrorrmien ngok eplari renge mauren se kerr kobbong? Ejki rres. Oto kele wor renge nale nesereien se Moses. ⁹ Suri Moses oli pa renge nale nesereien nen owra 'Daron nga kamlai buluk nir nga paran parbböt jijreni batu wit nir nga parlai tutweni jelangin nir, sete kapkai totkoni jingor, ko kaploli ko wor parurroi wit ngok nir.' Erpese, Atua ok-rrorrmu buluk ko nir? ¹⁰ Ejki, nale ngok ejpari kerr, ko emawose kerr. Jinibb nga murwi ko jinibb nga ðilai wenen, nuru korti porloli wor majingen se nuru ko, suri norrorrmien se nuru oto nga pora-korti

renge wenen nga pia-pelari. ¹¹ Majingen se kem erpe namruwi orsel san ji kami nga nanen nen mivi kalesia mauren. Ko erpese? Erres kobbong nga nablai nanen rres ji kami nga kaplai tevi kem nabroi? ¹² Kammarong bbong nga jinibb sopor parok-la nanen ji kami, ko kem ma namivi jinibb mawos nga moro nablai nanen ji kami. Ko kem sete namloli erpok, ejki. Nammusus nabon tertere nanu pipok, suri tulokloksi sel ne nospen nga mirres se Kristo. Sev nanu nga murrow nga mivini, ko namwosi ko pa. ¹³ Ko kami kamrongwos pae nga jinibb nga martori majingen rege Naim On arlai nanen ser iok. Ko jinibb nga marok-revji nanu rrum nir nga parlai van loloim rege lat ne sulsulen, arok-urroi kele sopen rege nanen ngok nir. ¹⁴ Ko rege murrun ngok, Numal se kerr elngi nale, owra jinibb nga marok-werai tweni nospen nga mirres sen, para-lai ko wor nowlir suri.

¹⁵ Ko nurongwos bololi pipok nga belai nowlik, ko ejki, sete nuloli. Ko sete nuspe nowlik erpel nga bevijajenge. Rrek erres nga inu bemij kobbong, asi nga poro san pila tweni nanu ngel nga nurnge erres ren, nga sete marwulik re majingen suk. ¹⁶ Sete nurongwose berij melmelas suri nomok-werwer rege nale se Kristo. Suri ngok evi wor majingen nga bololi ko. Ko poro sete bewerwer tweni nospen nga mirres ngok, ko ngok pisis pilep re inu. ¹⁷ Poro inu bbong belngi inu nga bololi majingen ngel, ko orongwose bowra 'O, rrek belai nowlik sopen rengen.' Ko suri sete inu nulngik, ko Numal suk ko wor elngi inu nga bevi demij maur sen. ¹⁸ Ko nowlik evi bbong nga bewerwer tweni nospen nga mirres van ji jinibb nir nga sete nir san muwli tevik. Suri sete nuloli norrormien suk nga belai nevot nga moro belai suri nospen nga mirres ngok. Re murrun ngok ko pa erpe evi nowlik ren.

Pol erpe demij maur se jinibb nir

¹⁹ Inu Pol nuvel sisarow. Sete nuvi demij maur se jinibb san. Ko inu kobbong nulngi inu nuvi demij maur se jinibb nir, nga bervei nir pilep parini parivi jinibb se Kristo. ²⁰ Nuvijuri murrun se m̄eri Isrel nir nga bervei nir parini parivi jinibb se Kristo. Ewretun sete nulik re nevre nale nesereien se Moses, ko renge no m̄eri Isrel nir nga marlik re nevre nale sen, inu nuloli erpe inu kele nulik rengen, nga bervei nir parini parivi jinibb se Kristo. ²¹ Ko sete nulik ngasu re nesereien se Atua erpe jinibb ne vare nir, ko nulik re nevre nesereien se Kristo; ko renge no jinibb ne vare nir nga sete marlik re nevre nale nesereien se Moses, nuloli erpe nga inu kele sete nulik re nevre nale nen, nga bervei jinibb ne vare ngok parini parivi jinibb se Numal. ²² Ko renge no jinibb nga derteren ser mijkie, nuloli erpe inu kele derteren suk ejkie, nga bervei nir parini parivi jinibb se Kristo. Renge no jinibb lele nuloli erpe nuvijuri kele kobbong murrun nga muto jir, nga bevijuri sel totoklai nga bewilwil tama se nir sopor. ²³ Nuloli nanu ngok nir suri nos̄pen nga m̄irres ngok, nga puloli borongwose botor sweri beblen renge nanu nga marres renge nos̄pen nga m̄irres ngok.

Rrapwolu ko wor p̄iterter nga rraplai nowli kerr

²⁴ Kamrongwos pae murrun ne woluen. Jinibb elep arwolu, ko nir sansan kobbong orongwos p̄ilai nowlin nen. Ko erpok kele, kapwolu ko wor p̄iterter renge woluen se kami ngok nga kaplai nowli kami nga Kristo pia-lai. ²⁵ Jinibb ne woluen orongwose p̄iplak daron pilep ko wor nga pia-lai vajin nowlin. Ko nowlin nen puto beblen kobbong. Ko kerr ma erpe nga rramwolu tweni rraplai nowlin san nga sete mia-jijki nabong sapon. ²⁶ Iok ko ololi nga numrreni bowlu nungsi wor lat nga woluen musuw e.

Iok ko ololi nurpe kele jinibb san nga mian reнге боксінг nga sete ewirr sarrsarr nevren. ²⁷ Ko erpok nomok-rrul totoni nibek eterter erres, nga puloli nibek pumolmol ko sete pirveik van lat nga ñisij. Inu nuverus pa jinibb elep nga parini parivi jinibb se Kristo, ko esij poro nga inu vajin bejjiki.

10

Sev nga miplari ji ñeri Isrel tuwi evi nga puwni kerr

¹ Tasik ko jojik, nuwra kaprongwose sev nga miplari ji apu se kem nir ne tuwi re daron se Moses. Nir jijle arteptepi reнге namol re nabor nen, ko sete nanu san olokloksir. Nir jijle arivel bbong ñelar ko arivel otvi dis nga musongsong. ² Ko reнге dis ngok rreknga nabor ngok, nir jijle arkorti tevi Moses, erpe arpaptaese kerr lelingenok rramkorti tevi Kristo. ³ Nir jijle arurroi nanen ngok mana nga Atua ñilai tevir. ⁴ Ko armini kele bbong nuwi sansan ngok ko nga Atua ñilai tevir, suri arlai nuwi reнге nevöt nga milep nen. Nevöt nen erpe Kristo, nga miptevir tetajer. ⁵ Ko nir eleplep Atua sete eir rer, niko muloli armij reнге lat karkar reнге lolo merwer.

⁶ Ko nanu ngok nir arivi nga parsusur metue kerr ko nga parwuni kerr. Sete erres nga nolo kerr pivnae nanu karkar nir pirpe nir ngok ne tuwi marloli. ⁷ Sete erres rraplot tevi atua ñinij nir, pirpe nir ngok ne tuwi sopor marloli. Naul On ospe suri nir owra 'Nir ngok aran arkorti nga maraan ko marminmin, mian ko artur mera ko arloli detnijen nga sete marres.' ⁸ Sete erres rraploli murrun nga ñisij tevi nesevin pirpe nir ne tuwi marloli, ko mian ko nir evi nuvarrerleng ngavöl eru drromon itul (23,000) marmij reнге nabong sansan. ⁹ Sete erres rraprrowrrowe Numal se kerr pirpe nir ne tuwi sopor marloli, mian ko

nuñet nir maraji pinpinir. ¹⁰ Ko sete erres nga rraploli nale pirpe nir ne tuwi nir marloli, mian ko anglo nga mokrevji pini jinibb nir evini erevji pinpinir.

¹¹ Nanu karkar nga nir ngok ne tuwi nir marok-tor swerir ngok arivi nga parviseni kerr, ko aruli jiljilweren ser renge naul ngok nga puwni kerr lelingenok. Suri rrammaur jipari daron san nga otomori le pa nabong nga vitu pivini. ¹² Niko si nga orrorrmi otur eterter, pimetmet ko wor ðirres nga sete pivitan kele. ¹³ Nanu karkar nga marok-rrowrrowe kami arsorsan kobbong tevi nanu karkar nga marok-rrowrrowe kalesia jijle nir kele. Ko Atua orrul totkoni rijrijen sen, ko ni sete miamarong nanu san nga ñiterter ðelak purrowrrowe kami; ko re daron mawos nga nanu nga mirpok muloli lesi nga purrowrrowe kami, Atua puloli sel san nga kami kapasige rengen nanu ngok nir.

¹⁴ Selek nir, sete erres kapsurövi atua ñinij nir. ¹⁵ Nomok-rij tevi kami erpok erpe kami kamrongrongwos pae, ko kaprrorrmi ta poro nuwrai erres rreknga esij. ¹⁶ Ko erpese rengen biles ngok ne nanen se Numal nga rramweraige erres wor tevi Atua suri? Daron nga rramminmin rengen biles ngok, ko rramivi sansan tevi Kristo rengen drran nga ñiseser. Ko erpese kele rengen niv ngok nga rramok-rroi? Daron nga rramurroi niv ngok, ko rramivi sansan tevi Kristo rengen niben. ¹⁷ Kerr elep, ko niv sansan rres kobbong. Ko kerr jijle rramurroi niv ngok, ololi erpe kerr jijle rramivi niben sansan kobbong.

¹⁸ Kaprrorrmi ta murrun ngok se ñeri Isrel, erpese rengen jinibb nga marurroi nanu rrum nir nga marevjir nga parloli sulsulen van ji Atua? Nir ngok arivi gortien sansan kobbong rengen sulsulen ngok. ¹⁹ Ko re devjen se nir nga marloli sulsulen van ji atua ñinij nir, inu sete nuwra atua ñinij ngok nir arivi Atua weretunen, ejki, ko sete nuwra

viso nanu rrum nga marevjir nga parloli sulsulen van ji atua ĩminij nir evi nanu san, ejki. ²⁰ Ko norrorrmien suk erpel ma: nir arok-loli sulsulen tevi demij nir, sete arloli tevi Atua. Ko numusus lenglengen nga kapkorti tevi demij nir. ²¹ Sete kamrongwose kapminmin renge biles se Numal se kerr ko renge biles se kele demij, ejki. Ko sete kamrongwose kaplik nga kapurroi kele nanen nga Numal ĩilai ko nanen se kele demij, ejki. ²² Erpese? Kamwera kaploli Atua nolon pilelep suri sev

nga kamloli ngok? Kamrrorrmie rrek derteren se kami easi wore ni derteren sen? ²³ Ko kamok-wera “O, rramrongwos rraploli nanu jikle nga sete san orongwos piwer ore kerr ren.” Ewretun, ko sete nanu jikle erres nga rraploli, ko sete nanu jikle orongwose piwilwil se kerr. ²⁴ Sete erres jinibb nga mivi kalesia san pipejpej sel nga piwilwil se bbong ni rengen, ko rrappejpej ma sel nga purongwose piwilwil se sele kerr nir. ²⁵ Kamrongwos kaprroi kobbong vison nga marsulsul lingi mijpon tevi atua ĩminij nir nga kamwuli ji jinibb nga marok-wulwule, nga sete norrorrmien se kami puwlu karkar suri. ²⁶ Suri Naul On owrai owra ‘Ngatan ngel ko nanu jikle nga marto rengen arivi se Atua nga mivi Numal se kerr.’ ²⁷ Poro jinibb san nga sete muosuri Atua piveruse kami nga kapan kaĵaan renge naim sen, ko erres kobbong kamrongwose kapan ko kapurroi nanu jikle nga ĩilai nga sete nolo kami puwlu karkar suri nanen sev nga marto. ²⁸⁻²⁹ Ko poro san puwrai puwra “O vison ngok evi ne nanu rrum san nga marloli sulsulen e van ji atua ĩminij nir. Sete erres rraprroi.” Ngok kapvijuri nale se morok, ko sete kapurroi vison ngok. Suri nik nolom erres bbong, ko ĩnernen ma nolon tuwlu karkar suri. Ko poro kami san pususi kele re iok, puwra “O, borroi le! Inu nuvel sisarow. Suri sev bevijuri kele norrorrmien se jinibb ĩminij? ³⁰ Poro bowra erres tevi Atua suri nanen suk, sete san orongwose

ṽiwer lokloksi inu suri nanen suk nga mowra erres tevi Atua suri.” ³¹ Iok erres kobbong, ko nanu san ni le: sev tama san nga kamurroi rreknga kammini rrek nanu tama san nga kamloli, tetajer kapsusi ko wor nise Atua pian mare suri. ³² Ko sete kapok-loli nga daron sopen ṽeri Isrel rreknga jinibb ne vare nir rreknga jinibb ne kalesia se Atua nolor parok-sij suri murrun se kami. ³³ Tetajer renge inu murrun suk nomok-ṽelak nga bololi jinibb nir parir bbong renge sev nga mololi. Sete nuloli nanu nga ṽirres re inu kis, ejki. Nuloli nanu nga ṽirres re jinibb ṽinij nir nga puloli sel nga ṽelai mauren tevir. Ko kami kaploli surie pirpe inu mololi.

11

Murrun mawos se nesevin re daron nga marwerwer e

¹ Kapvijuri murrun suk pirpe nga mevijuri murrun se Kristo.

² Nusrövi kami suri kamok-rrorrmī tetajer inu ko kamvijuri erres nevisvisenien suk nga mevisviseni kami e womu. ³ Ko numrreni kaprongwose ṽirres nanu san, ngel: norman ean mare wor easi nesen sen, ko Kristo ean mare kele easi jinibb jijle, ko Atua ean mare kele wor easi Kristo.

⁴ Ko daron nga jinibb san mulot rreknga muwra tweni sev nga Atua ṽilai tevi, ko musunsun ore batun, ṽernen ololi Kristo non ewis ko. Suri renge murrun se kerr, jinibb san pusunsun ore batun nga piviseni nga jinibb san ni ko nga mian mare re ni. Ko ejki, Kristo esan rres ean mare re kerr. ⁵ Ko daron nga nesevin san ṽiwerwer rreknga mulot ko sete osunsun ore batun, nesevin ngok ololi diwen sen non ewis ko. Suri ni pusunsun ko wor, nga renge murrun se kerr miviseni nga diwen sen ni ko ean mare easi re ni. Poro pijki, ko erres ni pimanun pirpe nesevin san nga markiri batun mumus ṽetṽeti. (Ngok nesevin ne sel nir

arok-loli.) ⁶ Ko poro nesevin san pumus pusunsun ore batun, ko erres ma nga pitvei tweni jomro batun p̄etp̄eti. Ko poro pimanun nga pitvei rreknga p̄ikri pumus, ko erres ma nga ni pusunsun ore kobbong. ⁷ Ko sete erres nga norman pusunsun ore batun, suri ni erpe Atua, ko eviseni nosrövien se Atua. Ko nesevin ma eviseni nosrövien se norman. ⁸ Suri tuwi Atua sete elai nesevin nga muloli norman e, ko elai ma norman nga m̄imajing nesevin e. ⁹ Ko Atua sete ololi norman nga piwilwil se nesevin, ejki. Ololi nesevin nga piwilwil se norman. ¹⁰ Ko renge iok, osorsan kobbong nga nesevin pusunsun ore wor batun ko, nga piviseni tevi anglo nir nga elik renge nevre diwen sen. ¹¹ Renge kalesia mauren ngok, nesevin sete orongwos pisan puloli nanu san, ko norman kele sete orongwos pisan puloli nanu san. Nuru kes pormajing kokorti ko wor. ¹² Suri ewretun, tuwi Atua emajing nesevin re norman, ko lelingenok norman eak vajin renge nesevin. Ko nanu jikle arpelari wor ji Atua.

¹³ Kami kaprrormi ta, bowrai lweni kele sapon: Erres nga nesevin putur re no jinibb nir ko pulot van ji Atua nga sete pusunsun ore batun, rreknga ejki? ¹⁴ Ko murru kerr muto suri eviseni nga daron nga jomro batu norman san mipriv p̄elak ko evi nanu nga m̄isij. ¹⁵ Ko nesevin ma san, daron nga jomro batun mipriv, ko erres p̄elak, evi nanu san nga Atua m̄ilai tevi nga pitawi ore batun. ¹⁶ Ko poro sopor parmerreni parok-lat malum suri nanu ngok, ko ngel evi nale suk tevir: kem sete namok-loli murrun m̄inij kele, ko nir ne Naim On jikle nir se Atua sete arongwose parloli kele.

Sopor arloli murrun nga m̄isij daron nga markorti re nanen se Numal se kerr

¹⁷ Ko re nanu san ngel, rrek sete bosrövi kami. Suri daron nga kamkorti lat sansan, ko liken ngok se kami sete

ewilwil se kami, ko olokloksi bbong kami. ¹⁸ Ko nanu nga womujnen nga nuwra bowrai erpel: nurnge nale nga daron nga kamini kamkorti lat sansan, ko kamlatlat lululweni tevi kami, ololi kamsisamis. Ko nurongwose nga nale ngok ewretun sapon. ¹⁹ Ko nga kamsisamis mirpok eviseni limjer re kami sisamis si nen ololi osorsan. ²⁰⁻²¹ Ko daron nga kamkorti lat sansan nga kapurroi nanen se Numal se kerr, sete kamtori weretune, suri kamsisamis suri nanen se kami sisamis, ko sete kamtotrong suri lat nga moro kaptutweni nanen puto suri. Ko kami sopor numer eajir, ko sopor arorr elep ko arminmin elep. ²² Poro kammerreni kaþaan pilep ko kapminmin pilep, rrek erres kaploli pirpok re bbong naim se kami sisamis. Suri daron nga kamaan milep ko kamminmin milep re no tasi kami nir nga nanen ser mijkie, ko kamloli nor ewis, ko kamloli nanu nga misij rengo Naim On se Atua. Ko kamwera bowra pirpese re iok? Kamwera bosrövi kami? Ejki nga ejki.

²³ Nale san nulai ji Numal se kerr ko nuwrai tweni tevi kami ngel: “Renge nutpong mawos nen nga martekai kerasi Iesu, ko ni elai niv ²⁴ ko otori ko olot owra erres van ji Atua ko obbri otvi, ko owra “Ngel evi nibek nga bemaronge suri kami. Kapurroi, puloli nga kapok-rrorrmu inu rengo.” ²⁵ Ko erpok kele, daron nga marurroi jijle niv, ko elai biles kele ko owrai owra “Biles norro ngel erpe sel nga mimerr se Atua nga drak þiseser nga þitasi. Daron tama san nga kapok-minmin ren, kaprorrmu inu tetajer.”

²⁶ Ko niko, daron tama san nga kamurroi niv ngok ko kammini norro ngok, erpe owra tweni mijen se Numal se kerr, pianan pijpari daron nga pia-luwi kele e vini.

Kapurroi nanen se Numal rengo murrun nga musorsan

²⁷ Ko niko poro jinibb san purroi niv rreknga piminmin rengo biles se Numal se kerr rengo murrun nga sete

musorsan, ko ololi esij rengo drra ko nibe Numal se kerr. ²⁸ Ko erpok ko, erres nga jinibb pimteni lilane ni puwomu, ko pia-vini nga purroi niv ko piminmin rengo biles ngok. ²⁹ Suri jinibb nga mokaan ko mokminmin tama, orrorrmi ololi nanu ngok nir arirpe detnijen kobbong, ko Atua putor vitrangi ko suri. ³⁰ Niko nir milep re kami marok-mesi ko niber sete miterter, ko nir elep re kami armij pa osuw suri murrun ngok. ³¹ Poro jinibb sisamis pimteni lilane pa womu rengo mauren sen, ko sete Numal se kerr mia-tor vitrangi. ³² Ko daron nga Numal se kerr mutur vitrangi kerr, ko otor vitrangi kerr nga rrapvijuri sel nga musorsan. Ko daron nga pia-wera suri lat nga puto suri tevi jinibb jijle nir vajin, ko kerr rrapasi.

³³ Ngok, tasik ko jojik nir, poro kapkorti lat sansan rengo nanen se Numal se kerr, kami totoklai kaplik ko wor. ³⁴ Ko poro san numer eaji, ko erres nga piaan ko pa rengo naim sen, musuw ko pia-vini. Ko daron nga kapini lat sansan, ko Atua sete mia-tor vitrangi kami vajin.

Ko nanu minij nen nir nga kamsusi surir, poro bearrremali kele ji kami ko bea-loli lilaner.

12

Derteren nga Neñin se Atua moklair tevi kerr

¹ Tasik ko jojik, inu numrreni nga kaprongwose pirres murrun nga Neñin se Atua moklai derteren lele nga marres nir tevi kerr. ² Tuwi, daron nga kamlik malum rengo mauren nga misij, atua nga sete marongwose parij nir arevei tweni kami van jir e, nga sete orongwose kapwer ore. ³ Suri iok, numrreni kaprongwose lilane nale suk ngel: jinibb nga Neñin se Atua mokpitevi weretunene sete orongwose puwra “O, Iesu esij.” Ko jinibb sete orongwose puwra tweni puwra “O, Iesu evi Numal suk”, poro Neñin On sete eptevi.

⁴ Ko derteren lele se kerr elep, ko Neñin se Atua sansan kobbong nga moklai. ⁵ Ko majingen lele kele elep nga rramok-loli, ko Numal sansan kobbong nga rramok-majing sen. ⁶ Ko murrun lele nga jinibb ðimajinge elep, ko Atua sansan kobbong nga mokrij reнге nolo kerr jijle nga rraptajer reнге majingen ngok nir.

⁷ Atua elai Neñin sen tevi kerr sisamis nga kerr sisamis rrapwilwil sisamis se kerr luwi ren. ⁸ Ko erpok, re jinibb sopen, Neñin ngok orongwose ðilai nale ne norongwosien tevi; ko reнге sopen, Neñin ngok kele kobbong orongwose ðilai norongwosien nga purongrongwos. ⁹ Ko Neñin ngok orongwos ðilai nosurien nga ðiterter tevi jinibb sopor. Ko reнге Neñin ngok kele kobbong, orongwose ðilai derteren lele nga parloli jinibb nga mimsi ðirres luwi kele. ¹⁰ Renge jinibb sopen orongwose ðilai derteren nga jinibb puloli nanu nga marinijnij nawone. Ko reнге sopen, elai derteren nga parwerai tweni nale se Atua. Ko reнге sopen, elai derteren nga parlesi wose neñin nga ðisij ko neñin nga ðirres. Ko reнге sopen kele, Neñin ngok orongwose ðilai derteren tevir nga parij reнге nale ðinij nir. Ko reнге sopor, Neñin ngok elai derteren tevir nga parieni nale ðinij nen nir nga jinibb purongwose. ¹¹ Ko ngok, Neñin sansan ngok kobbong nga moklai derteren ngok jijle nir. Moklai derteren lele ngok tevi jinibb jijle osorsan erpe nga ni mimrreni.

Pol owra rrongrrongvi kalesia nir reнге nibe kerr jinibb

¹² Nibe jinibb sansan kobbong, ko murrmurrun nen elep. Ko murrmurrun ngok sete arsorsan, ko arkorti ma nga marloli niben sansan. Ko Kristo kele erpok ko. ¹³ Kerr jijle, ðneri Isrel, rreknga jinibb ne vare nir, rreknga demij maur rreknga jinibb nga mivel sisarow, rramirpe niben sansan kobbong reнге Kristo. Daron nga marpaptaese

kerr, ko Neñin sansan okortoni kerr, ko rramivi vajin niben sansan, ko rramok-la mauren ji Neñin nga sansan ngok bbong. Atua elai Neñin ngok kobbong tevi kerr jijle nga rraplai mauren rengen.

¹⁴ Ko sete nibe jinibb murrmurrun sansan, ko elep ko wor, ko parmajing ko wor lat sansan. ¹⁵ Poro ãelak purnge ãisij rengen majingen sen ko puwrai tevik puwra “O, nevrem ma emajing erres, ko inu sete nurongwos bololi majingen nga ãirres san rengen nibem”, nale ngok evi nale nawon kobbong, suri ãelak sete orongwos ãila tweni ni rengen inu. ¹⁶ Ko poro borok puwra “O, metem ma emajing erres, ko inu sete nurongwos bololi majingen san rengen nibem”, erpe nale ngok evi nale nawon, suri borok sete orongwos ãila tweni ni rengen inu. ¹⁷ Ko poro nibek jijle pivi metek bbong, ko borngurnge nanu pirpese? Ko poro nibek jijle pivi borok bbong, ko bongus re nanu pirpese? ¹⁸ Ko sete erpok; Atua elngi murrmurrun lele re nibe jinibb erpe nga ni murrormi. ¹⁹ Poro murrmurrun lele ngok nir parsorsan, ko nibe jinibb ãirres pirpese? ²⁰ Ko ewretun, murrmurrun lele elep rengen nibe jinibb, ko nibe jinibb evi bbong sansan. ²¹ Ko erpok kele, metek sete orongwose ãirij tere nevrek, puwra “O, sete numrrenim”; ko batuk sete orongwose puwrai tevi ãelak puwra “O, sete numrrenim”. ²² ko sete erpok, ko murrmurru nibe kerr nga rramrorrmi derteren ner mijkie, nir majingen ser nga marlelep arto pae ko nga parloli; ²³ ko murrmurru nibe kerr nga rramlesir sete marres, ngok nir rramloli lilaner ko. Ko murrmurrun nga rrammanune nir, rramlavlav orer wor erres; ²⁴ Ko murrmurru nibe kerr nga rramlesir marres bbong, rramlingi kurtweni nawone nir erpok. Niko Atua okortoni murrmurru nibe kerr ngok nir, ko emrreni nga murrmurrun nen nir nga rramlesir

sete marres, ko rraploli lilaner p̄irres. ²⁵ Renge murrun ngok kobbong, murrmuru ne nibe kerr sete orongwose parlatlat nir. Armetmet lululwi nir ma erres, ko arwilwil ser. ²⁶ Poro murru nibek san purnge p̄isij, ko ngok nibek totoklai purnge p̄isij. Ko poro parsurövi murru nibek san, ko ngok nibek totoklai purnge p̄irres ko wor.

²⁷ Ko erpok, kerr jijle rramivi nibe Kristo, erpe kerr sisamis rramivi murrmurrun re niben ngok. ²⁸ Ko renye kalesia, Atua elngi majingen sisamis se jinibb jijle. Wom-ujnen, elngi aposol nir. Ko suri nen e, elngi propet nir. Ko vatolin, elngi jinibb nevisvisenien nir. Mian ko nir nga marloli nanu nga marinijnij nawone, musuw ko elai derteren tevi nir nga parloli jinibb parres luwi renye mesien, mian ko nir nga parwilwil se jinibb, mian ko nir nga marmetmete majingen ne Naim On, mian ko nir nga marongwos parij renye nale lele. ²⁹ Ko sete kerr jijle rramivi aposol, sete kerr jijle rramivi propet, sete kerr jijle rramivi jinibb nevisvisenien. Sete kerr jile arlai derteren tevi kerr nga rraploli nanu nga marlelep marres, ³⁰ rreknga rraploli jinibb parres luwi renye mesien, rreknga rraprij renye nale m̄inij nir, rreknga rrapwer tweni mining ne nale nen nir nga jinibb purongwose, ejki. ³¹ Renge iok, kami kaploli norrorrmien se kami p̄iterter keke wor nga kaplai derteren nga marres nen nir. Ko beviseni vajin sel nga m̄irres asi san, nga boli suri ngel:

13

Merrenien nga jinibb mimrreni Atua ko jinibb nir

¹ Poro nurongwose b̄erij nale jijle ne iel ngatan ko nale se anglo keke nir, ko merrenien suk mijkie, ko ngok nale suk evi nanu nawon kobbong, erpe nabe nga drrelan mivijajeng nawon ko sete owra nanu san. ² Ko poro

derteren suk putoe nga bowrai tweni nale nga Atua ñilai tevik, ko

merrenien suk mijkie, ko ngok nale suk evi nanu nawon kobbong. Ko poro norongwosien suk pilep, ko nurongrongwos nanu nga musuw ngok, ko merrenien suk mijkie, ko ngok inu sete nuvi jinibb san. Ko poro nosurien suk pilep, evter nga purujoni botwen nga marlelep nir, ko merrenien suk mijkie, ko ngok inu sete nuvi jinibb san.

³ Poro ñelai nawone jorok ñetñeti nir tei jinibb nga joror marjkie nir, ko bemarong nga devje nuval nir parsulik renye nabb suri nuvi jinibb se Kristo, ko merrenien suk mijkie, ko sete mea-tor sweri rragrrag nanu san, ejki.

⁴ Merrenien, nolon epriv, okrrormi elep suri jinibb, ko erres tevi jinibb nir. Sete nolon pilelep ko sete nolon pian mare ñelak, ko sete pukowkowrie. ⁵ Sete ñiwer lokloksi jinibb, sete purrormi lweni kis ni. Sete pulolar pingavilvil, ko sete poklolar pipriv ñelak. ⁶ Merrenien sete orongwos ñir renye sev nga ñisij, ko eir ma renye sev nga mivi weretunen. ⁷ Merrenien, nolon sete orongwose pivitan nga mokwilwil se jinibb nir. Tetajer osuri Atua, ko norrormien sen oto eterter renye Atua tetajer; ko nekaien nga marlelep arongwose parini ren, ko nolon sete orongwose pivitan.

⁸ Merrenien sete mia-suw nabong san. Rrek jinibb sopor derteren ser otoa nga parwerai tweni nale nga Atua ñilai; pian ko pusuw. Rrek sopor derteren ser putoe nga parij renye nale ñinij; mian ko pijpon. Ko rrek sopor norongwosien ser pilep lenglengen; pian ko pijijki. ⁹ Suri norongwosien ngok se kerr evi beblen kobbong, ko derteren nga rramwerai tweni nale nga Atua ñilai kele evi beblen kobbong. ¹⁰ Ko daron nga nanu nga musorsan ñirres jijle ñirmali, ko nanu nga sete musorsan ñelak pian pijijki vajin.

¹¹ Tuwi daron nga mewelili malum e, ko rijen, norrorrmien, ko norongwosien suk erpe bipiwarreng. Ko daron nga mevini mevi jinibb vajin, ko nukurtweni murrun se bipiwarreng vajin. ¹² Erpok kele, lelingenok erpe rramlesi drranu oto ore malum nanu nir; mian ko nabong san, nanu jijle pia-to limjer, ko rrapa-lesi Atua mawos vajin. Lelingenok norongwosien se kerr oto re liven kobbong; ko mian ko renge daron ngok inu bea-rongwose nanu jijle pirpe nga Atua murongwose lilane inu.

¹³ Ko niko murru sel itul oto nga sete mara-jijki. Nga womu, evi nosurien se jinibb nga muosuri Atua. Nga suri nen e evi norrorrmien se jinibb nga m̃iterter renge Atua. Ko itolin evi merrenien. Ko nga m̃iasi jerjer re nir nga itul ngok evi merrenien.

14

Rijen re nale m̃inij ko rijen erpe propet

¹ Kami kappelak ko wor pilep nga kapvijuri sel ne merrenien. Ko kappej kele derteren nir nga Atua m̃ilair; ko womunen kappej derteren nga kapwera tweni nale se Atua erpe propet. ² Suri jinibb nga m̃irij renge nale m̃inij erpe nga Neṃin On m̃ilai, sete erij tevi jinibb, ko erij tevi Atua kobbong. Neṃin On elai derteren ngok tevi nga puwrai tweni nale ngok suri nanu nir nga jinibb sete murongwose. ³ Ko jinibb nga ma muwra tweni nale se Atua renge nale se kerr mawos, ni vajin erij erpe propet; erij limjer nga jinibb nir parongwose, ko okwilwil se nir ko osusi norrorrmien ser van mare, ololi arunge erres. ⁴ Jinibb nga m̃irij renge nale m̃inij ewilwil sen lweni kobbong, ko jinibb nga ma muwra tweni nale nga Atua m̃ilai, renge nale se kerr jijle, ni ko vajin okwilwil se kalesia totoklai. ⁵ Rrek p̃irres poro nga kami jijle kaplai derteren ne marij re nale m̃inij; ko poro kaprongwose

kapwerai tweni nale nga Atua ñilai renge nale se kerr jijle, ko inu ñeir kele wor. Erpe poro jinibb nga ñirij renge nale ñinij sete orongwose ñirieni nale nen nga kalesia parongwose, ngok erresrres jinibb ñinij puwra tweni nale se Atua renge nale se kerr jijle, ko niko vajin pia-wilwil ser.

⁶ Tasik ko jodik nir, ñirres pirpese poro bevinuk ko ñerij nale ñinij tevi kami nga setemun nuwra lilane sel nga muto suri? Nale ngok piwilwil se kami pirpese? Ko rrek ñirres ma poro bowra mawos sev nga Atua miviseni tevik, rreknga norongwosien rreknga nevisvisenien rreknga nale kele san nga muto limjer. ⁷ Kaprrormi ta nabbu nga maruwi ko gita. Nanu ngok nir arivi nanu nawon, ko jinibb kobbong ololi drrelan mutoe. Ko poro drrelar sete ñiñerer, ko jinibb sete mia-rongwose nubo nga marlai. ⁸ Ko poro davö paruwi sete drrelan piñerer ñirres, ko sete jinibb san mia-rongwose nga evi daron ne nuval. ⁹ Ko erpok kele, sete jinibb san mia-rongwose sev nga kamwerai, poro nga nospen se kami oto tetajer renge nale ñinij; nale se kami pian bbong pijijki renge mesa nawon. ¹⁰ Ko nale lele elep lenglengen iel ngatan, ko nir jijle mining ner artoe. ¹¹ Ko poro sete borongwose nale se jinibb san, ko bornge erpe ñernen enganga, ko ni kele purnge inu erpe benganga. ¹² Ko erpok kele re kami, suri kammerreni lenglengen derteren nir nga Neñin On ñilair, kapñelak ko wor pilep nga kaplai dert-eren nen nir nga marwilwil se kalesia jijle nir. ¹³ Ko niko, si nga derteren sen otoe nga ñirij renge nale ñinij mirpok, pulot ko wor nga Neñin On ñilai derteren tevi nga purongwose kele ñirieni nale ñinij nen. ¹⁴ Suri poro bolot pirpok renge nale ñinij san, neñik kobbong olot ko norrormien suk oto nawon. ¹⁵ Ko ngok, pirpese ko vajin? Ko erres daron nga rramlot renge neñi kerr, ko

rrapkortoni tevi norrormien se kerr kele; ko daron nga rramlai nubo tevi neñi kerr kele, ko rrapkortoni kele tevi norrormien se kerr. ¹⁶ Daron nga kumlot nga kupwerai erres tevi Atua renge nale ñinij san, ko jinibb nir sete arongwose parwera “Pirpok ko!” renge loten som, suri sete arongwose nale nga kumrij e. ¹⁷ Rrek loten som ngok tevi Atua erres ñelak, ko sete mia-wilwil rragrag se jinibb ngok nir.

¹⁸ Nuwra erres wor elep tevi Atua nga inu nomok-rij renge nale ñinij easi kami jijle. ¹⁹ Ko re Naim On numrreni ñerij e nale evis bbong nga marmumrrol nga jinibb orongwose ko nga parvisviseni nir erres, easi nga ñerij renge nale puwun saut renge nale ñinij nga marrelenge.

²⁰ Selek nir, sete kapipe bipiwarreng nir renge norrormien se kami. Kapipe bipiwarreng nir nga marrelenge nanu nga marsij, ko re ma norrormien se kami, kapipe jinibb tera. ²¹ Suri Naul On owra ‘Inu bowrai tweni nale suk tevi jinibb suk nir, ko ñerij rrurrngi nir ne nale ñinij nir, ko ñerij renge jingo neturvitan kobbong nir. Ko re sel ngok kele jinibb suk nir sete mara-murrong inu.’ ²² Ko erpok kele, oto limjer nga derteren ne parij re nale ñinij evi nga piviseni jinibb nga sete marosuri Atua, parlesiwose, ko sete evi se nir nga marosuri. Ko derteren ne parwera tweni mawos nale se Atua erpe propet renge nale se kerr evi nga piwilwil se nir nga marosuri, ko sete evi se nir nga sete marosuri. ²³ Poro jinibb ñinij sopor, rreknga nir nga sete marosuri Atua parini daron nga kami kalesia jile kamkorti, ko kami jile kaprij renge nale ñinij nir, ko erpese? Rrek parwera “O, arlengleng ko!” ²⁴ Ko poro kami jile kapwerai tweni mawos nale se Atua renge nale se kerr daron nga jinibb san nga sete muosuri Atua ñilik loloim, ko ngok enije. Ngok nale se kami jijle pujuji nolon suri

nololien sen, ko piviseni kele ni, lat nga mauren sen muto suri. ²⁵ Nale se kami ngok pirvei tweni norrormien sen nga mokteptepi ngok pivini puto limjer, puloli m̄nernen pijipa vitan pusrövi Atua, puwra, “Ewretun, Atua elik liven re kami iel.”

Parsurövi Atua rengo sel nga musorsan ko wor m̄irres

²⁶ Tasik ko jojik nir, bowra sev tevi kami? Bowra, daron nga kamini kamkorti nga kapsurövi Atua, ko kami jile kamloli majingen. Rrek san evi nga p̄ilai nubo, ko san evi nga pivisviseni, ko san evi nga puwra tweni norrormien nga m̄imerr nga Atua miviseni tevi, ko san evi nga p̄irij rengo nale m̄inij, ko san evi nga p̄irieni nale nen; ko kami jijle puloli wor sev nga muloli rengo sel nga piwilwil se delung. ²⁷ Poro sopor parij rengo nale m̄inij, ko erres nga nir p̄ieru rreknga p̄itul bbong parij. Ko san p̄irij jile pusuw ko m̄inij kele, ko jinibb san p̄irieni nale ser. ²⁸ Ko poro jinibb san pijki nga p̄irieni nale ser ne nale m̄inij ngok, ko erres nga m̄er nga m̄irij ngok p̄ilik malum kobbong rengo liven ne kalesia ko p̄irij kobbong tevi ni lweni kobbong ko tevi Atua kele. ²⁹ Ko re devjen ne nir nga marwera tweni mawos nale se Atua erpe propet rengo nale se kerr, erres poro nuru p̄ieru rreknga p̄itul parij, ko nir m̄inij nen parselepor ko parmurronge nale ser, poro osorsan erres rreknga ejki. ³⁰ Ko poro jinibb san elik nga murrnge nale se Atua ko ornge nga Atua eviseni nanu san tevi, ko erres m̄er nga m̄irij pumosi mun ko p̄ilinglingi m̄nernen puwrai tweni nanu nen. ³¹ Erpok kami jijle kamrongwose kapwera tweni nale se Atua, san pusuw, ko san. Ko rengo murrun ngok puloli kaprongwose nanu, ko norrormien se kami pivini p̄iterter kele wor. ³² Puloli propet nir parmajing tevi derteren ngok rengo murrun nga musorsan m̄irres. ³³ Suri Atua sete evi batu sel

nga m̄ikarkar, ko evi ma batu demat. Renge Naim On totoklai se Atua nir arok-vijuri murrun ngel, ko kami kele kapvijuri ko wor: ³⁴ nesevin parḗerḗer renge Naim On. Sete erres parij, ko parlik malum ko parosuri, erpe nale nesesreien se Moses muwrai. ³⁵ Poro nesevin san puwra purongwose nanu san, ko erres nga pususi tevi diwen sen re naim se nuru. Ko sete erres nga nesevin parij renge Naim On. ³⁶ Ko erpese? Kami kamrrormi nale se Atua eplari womu ji kami? Kamrrormi nale se Atua evini ejpari ji kami kobbong? ³⁷ Poro san re kami orrormi derteren sen otoa erpe propet nga puwrai tweni nale se Atua, rreknga orrormi Neñin On okpitevi ni, ko ni ḗilesi wose kobbong nga nale nga nomok-uli tevi kami evi weretunen nale nesesreien se Numal se kerr. ³⁸ Ko poro san sete owor suri nale suk ngel, ko Atua kele sete pia-wor suri ni. ³⁹ Tasik ko jojik nir, kaplingi ko wor norrormien se kami renge derteren nga kapwerai tweni nale se Atua erpe propet. Ko sete ma kama-wer ore jinibb nga derteren sen mutoe nga ḗirij re nale m̄inij. ⁴⁰ Kaploli nanu jijle renge murrun nga musorsan m̄irres nga jinibb parir rengen.

15

Kristo emaur luwi kele re mijen

¹ Tasik ko jojik nir, nuwra kaprongwose suri nosḗen nga m̄irres nga m̄ewerwer e pa tevi kami, nga kamlai pa musuw, ko nga nosurien se kami muto m̄iterter malum rengen. ² Ngok evi nosḗen nga m̄irres nga m̄ewerwer e tevi kami. Ko Atua pia-loli nosḗen nga m̄irres ngok pia-lai mauren tevi kami, poro kaprrul totoni ḗiterter. Poro pijki, ko rrek nosurien se kami pivi nanu nawon kobbong! ³ Sev nga m̄elai, nuvijngeni tevi kami. Evi norrormien nga milep temijpal re nosurien se kerr, ngel: nga Kristo

emij suri nololien se kerr erpe maruli pa re Naul On; ⁴ nga artevni, ko nabong itul easi ko Atua ololi emaur luwi erpe maruli pa rengo Naul On; ⁵ nga m̃irmali ji Pita, mian ko ji kele jinibb sen esngavöl drromon eru. ⁶ Ko vitunen errmali ji gortien ne jinibb nir nga nir easi ongut valim (500), nga nir jijle arlesi ni. Nir sopor re gortien ngok armij pa, ko nir elep armaur malum. ⁷ Vitunen errmali ji Jemes, ko vitunen kele errmali ji aposol sen jijle nir. ⁸ Ko vitu jerjer errmali ji inu ngel nga sete nuvi jinibb san.^B ⁹ Nuwrai erpok suri nulesi inu nuan ngatan easi aposol m̃inij nir; ko nurnge nibek nen nga sete erres parveruse inu aposol, suri tuwi inu nomok-ojoji kalesia nir. ¹⁰ Ko suri Atua ewilwil se inu rengo nolon nga m̃irres, niko mewaji vajin nais ngok. Ko Atua sete ewilwil nawon se inu, ko wenen nen oto wore, ko inu numajing wor elep easi aposol m̃inij nir. Ko ewretun, sete inu ko nga m̃emajing; Atua ko nga mok-wilwil se inu rengo nolon nga m̃irres sen, ni ko eptevik rengo majingen ngok nir. ¹¹ Ko ngok, poro nga inu bewerwer, rreknga nir parwerwer, ko eplari osorsan kobbong, kami kamosuri pa.

Jinibb se Atua para-maur luwi kele

¹² Ko nospen nga m̃irres owra nga Atua ololi Kristo emaur luwi kele rengo mijen. Ko ngok nale nga kami sopor kamok-werai nga nir nga marmij sete mara-maur luwi kele, sete evi weretunen. ¹³ Poro evi weretunen nga nir nga marmij sete mara-maur luwi kele, ko pirpok ko, Kristo sete emaur luwi kele rengo mijen. ¹⁴ Ko poro Kristo sete emaur luwi kele rengo mijen, ko nospen nga namok-werwer tweni ngok evi nanu nawon kobbong, ko nosurien kele se kami evan lat nawon. ¹⁵ Ko ngok eviseni kele

^B 15:8 Iel Pol owra ni erpe bipi san nga m̃iak otvi, ko niko rrek owra puwra ni sete evi jinibb san.

nga rramloli gerisen re Atua daron nga rramwera ololi Kristo emaur luwi rengo mijen. Ko poro nga Atua sete orongwose puloli nir nga marmij parmaur luwi, ko ngok sete ololi Kristo emaur luwi. ¹⁶ Suri poro nir nga marmij sete parmaur luwi, ko Atua sete ololi Kristo emaur luwi rengo mijen. ¹⁷ Ko poro Kristo sete emaur luwi rengo mijen, ko nosurien se kami rengo Kristo evi nanu nawon kobbong, ko Atua setewor etlasi tweni nololien se kami. ¹⁸ Ko nir nga marosuri Atua mianan ko marmij pa musuw, aran rengo nejjikien ko pa. ¹⁹ Poro rramlingi norrorrmien se kerr rengo Kristo suri nowlin nga rraplai bbong iel ngatan, ko rramlik esij easi jinibb p̄etp̄eti ne iel ngatan ko!

²⁰ Ko ejki. Evi weretunen jerjer nga Atua ololi Kristo emaur luwi rengo mijen. Ko rengo nir nga marmij pa osuw, ni evi m̄er nga muwowomu jer nga mimaur luwi rengo mijen. Ni erpe wenen san nga m̄itra womu rengo naut san. ²¹ Erpe mijen evi nanu san nga jinibb sansan kobbong, Atam, elai errmali iel ngatan. Ko mauren nga miplari rengo mijen errmali kele ji jinibb sansan kobbong vini. ²² Ko kerr jikle nga rrapelari rengo metka se Atam, rrapan ko wor rengo mijen, mian ko rrapa-korti tevi Kristo nga rrapa-maur luwi kele rengo mijen. ²³ Ko nanu nir parpelari pipel le: ni nga mimaur luwi womue evi Kristo, nga mirpe nanen nga m̄itra womu rengo orsel. Ko vitunen, re daron nga Kristo pia-rremali, ko jinibb sen vajin para-maur luwi. ²⁴ Ko vitunen, bongsi nanu jikle nir p̄irrmali. Rengo daron ngok Kristo pulokloksi batbatu jinibb nir ko gavman nir ko numal nga marivi se demij, para-jjiki jile, ko p̄ilai lweni derteren totoklai pulwi van re nevre Atua Tata sen. ²⁵ Ko rramrongwose nga Kristo pivi Numal pian pian pijpari nga Atua p̄ilngi jile devje nuval jikle nir se Kristo ngatan ko pubbötbböt renger re

ẽbelan ngatan. ²⁶ Musuw ko devje nuval nga vitu jer nen nga Atua pia-lingi ngatan evi mijen. ²⁷ Suri Naul On owra ‘Atua elngi nanu jijle arto renge melve ẽbelan’. Ko nga muwrai ngok, ‘Nanu jijle arto renge melve ẽbelan’, ngok sete etawi ore Atua. Suri Atua ko elngi nanu jijle renge melve ẽbela Kristo. ²⁸ Ko daron nga nanu jijle parto vajin pirpok re derteren se Kristo, ko vitunen, Kristo nga mivi Atua natun, ni kele kobbong ẽpilngi ni lweni van ngatan re derteren se Atua ngok nga womu ẽmilngi nanu jijle marto renge derteren se Kristo. Ko Atua vajin putori derteren renge nanu jijle.

²⁹ Ko erpok kele, poro jinibb nga marmij nir sete parmaur luwi kele re mijen, ko suri sev jinibb nir marok-lai baptaes marla wani nir nga sete marbaptaes tuwi, mian ko marmij? ³⁰⁻³¹ Ko suri sev kem namok-ẽpelak tetajer nga namlokloksi mauren se kem nga otomori nabmij nabong jijle? Neiren nga milep nga muto renge inu suri kami, ko mauren nga kamlai renge Iesu Kristo, Numal se kerr, evi batun nga mowrai iok. ³² Ko iel Epesas erpe inu nomok-palpal tere nanu rrum nir, ko ẽbelesi sev ko ẽpirres suri renge iel ngatan? Poro nir nga marmij sete parmaur luwi kele renge mijen, ko rrek erres ma rrapvijuri norrorrmien nga muwra ‘Erres ma rraplik rraplelea rraẽaan ko rrap-minmin kobbong, suri mevi le pa rrapmij, ko setemun rrama-lesi kele nanu nga ẽmirres san.’

³³ Sete kaplengleng, sele kami nga murrur marsij arongwose parlokloksi kami. ³⁴ Kaploli lilane norrorrmien se kami ẽpirres, ko kaplingi kurtweni nololien nga marsij se kami. Ko erres no kami pimanun ko pa, suri kami sopor nirko arrelenge Atua.

Nibe kerr pia-irpese re daron nga rrapmaur luwi re mijen?

³⁵ Ko rrek jinibb sopor para-susi nabong sapon, parwera “Jinibb nga marmij parmaur luwi pīrpese?” Ko “Niber kele para-irpese ko?” ³⁶ Kamwolu lengleng! Sete kamrongwose nga drrum pimij ko wor, nga puloli drruvi nga mīrres san piplari, erpe mauren nga mimerr.^C ³⁷ Ko winen nga maruwi sete evi drruvi, ejki. Drruvi evi nanu nga mīmerr taktak, ko elep ko erres pēlak asi winen, nga mumutmut jile vajin. ³⁸ Atua ko ela sinan tevi drruvi nir erpe nga ni mīmreni. Ko erpok kele, oklai niben tevi nanu jijle nir. ³⁹ Nibe nanu nir sete arsorsan. Viso jinibb sete osorsan tevi viso nanu rrum. Numön vison enije, ko mesal kele vison enije. ⁴⁰ Ko nanu sopor arto mare re melrin, ko nanu sopor kele arto ngatan. Ko moron ne nanu ne melrin artoe, ko moro nanu ne iel ngatan kele artoe. ⁴¹ Nial sete erpe navöl ko, navöl kele sete erpe moju, ko moju sisamis arinije.

⁴² Ko pia-irpok ko re daron nga jinibb para-maur luwi kele e renye mijen. Niben nga martevni, pian ko pupo ko pumutmut; ko daron nga para-maur luwi kele renye mijen, ko setemun mara-mutmut. ⁴³ Ko nibe jinibb daron nga rramteveni ko rramlesi esij elep, ko derteren sen ejkie; ko daron nga para-maur luwi kele renye mijen, ko niber parres pēlak, ko derteren ser pilep temijpal. ⁴⁴ Niben nga marmij nga martevnir arivi ne mauren ne iel ngatan kobbong; ko daron nga para-maur luwi renye mijen, ko arivi vajin nga parmaur tevi Atua. Niben ne iel ngatan otoa, ko niko niben ne mauren tevi Atua otoa kele e. ⁴⁵ Ko Naul On owra ‘Merwomu ngok Atam, Atua ololi evi jinibb nga mīlai mauren ne iel ngatan’; ko ni nga mivi Atam nga vitu jer nen, Atua ololi evi neñin, nga orongwose pīlai mauren tevi kerr. ⁴⁶ Ko sete mauren ne neñin otoa womu,

^C 15:36 Erpe iel, Pol ospe wit, ko kem namlingi drrum, nga puloli mining ne nale sen piplari limjer.

ejki, ko mauren ne iel ngatan oto womu, mian ko mauren ne neñin ea-to vitu. ⁴⁷ Merwomu, armajinge renge maw ne iel ngatan; ko mervitu eplari re melrin vini. ⁴⁸ Jinibb jijle ne iel ngatan, niber erpe niben nga marmajinge renge maw ne iel ngatan; ko jinibb jijle ne melrin, niber erpe niben nga mivel renge melrin vini. ⁴⁹ Ko erpe lelingenok rramirpe merwomu nen, nga mivi Atam; ko erpok kele rrapa-irpe mervitu nen nga miplari re melrin vini, nga mivi Kristo.

⁵⁰ Tasik ko jojik nir, ngel evi mining ne nale suk: Nibe kerr nga vison ko drra muto ren sete mara-van rragrrag renge batun vanu se Atua. Ko niberr ngel nga pian ko pimij, sete orongwos pila mauren ne tuwi ngok vini. ⁵¹ Selek nir, kapmurrong pïrres; ngel evi nale teptepi le san, bowrai tevi kami. Sete kerr jijle ko rrama-mij. ⁵² Ko daron nga drrela davö nga milep ne nabong nga vitu pïting, ko Atua pïrieni nibe kerr jijle pivesan rrese, pirpe navil nga mivil. Suri daron nga davö ngok pïting, ko Atua puloli nir nga marmij parmaur luwi kele renge mijen, nga setemun mara-mij kele nabong san. Ko pïrieni kele nibe kerr nga rramaur malum re daron ngok. ⁵³ Suri nibe kerr nga marok-mij, parieni ko wor nga parivi niben nga sete mia-mij nabong spon. Ko nibe kerr nga marivi ne nejikien, parieni ko wor nga parivi niben nga sete mia-jiki nabong spon. ⁵⁴ Ko daron nga nanu ngok nir parremali, ko nale ne Naul On kele pïrmali nga muwra 'Nanu ngok mijen, Atua olokloksi pa osuw, olokloksi jijle pa.' ⁵⁵ 'E mijen, ngabe ko derteren som vajin? E mijen, erpese kurongwose kuplokloksi kem?' ⁵⁶ Suri nololien ko elai derteren tevi mijen nga muloli mijen orongwos pulokloksi kerr; ko nale nesereien elai derteren tevi nololien. ⁵⁷ Ko rramwera erres temijpal wor tevi Atua suri mukortoni kerr renge Iesu Kristo, Numal se kerr, ko

tetajer ololi rramok-asi.

⁵⁸ Ko ngok, tasik ko jojik nga marres ðelak, kami kaptur ko wor ðiterter, sete kapririr. Tetajer kapmajing ko wor ðiterter renge majingen ngok se Numal se kerr. Ko kamrongwose pae nga daron nga kammajing se Numal se kerr, ko majingen ngok wenen puto wore ko.

16

Merrenien nga piwilwil se kalesia nir ne Isrel

¹ Ngok, ko daron nga kamtuwtuw nevöt suri jinibb se Atua nir, ko numrreni kaploli pusorsan pirpe sev nga mowrai tevi kalesia nir ne Galesia. ² Ko ngok evi nga re nabong on jijle nir, kami sisamis ðilngi taleve nevöt sapon, piprel: Ni nga ðila nevöt nga milep ðilngi pilep, ko ni nga ðila nevöt nga welili ðilngi puwelili bbong, puto metmet. Suri poro pijki, devinuk ko taka-tipatun bbong nga taka-loli. ³ Ko kaplingi kami sopor nga para-tori nevöt nen nir van Jerusalem e. Ko daron nga bea-luwi vinuk ko bea-uli naul sopor nga bea-wera suri nir tevi kalesia nga Jerusalem nir, ko bokonir van vajin. ⁴ Ko poro ðelesi erres nga inu kele bean, ko nabkorkorti vises van.

Norrormien se Pol suri sel sen

⁵ Daron nga ðeasi Masetonia vajin ko bevinuk ji kami vajin e. ⁶ Ko rrek ðelik piprepriv sapon tevi kami, rrek ðelik pijpari daron ne melas pusuw. Vitunen ko kapameteni sel suk lat nga bea-van kele e. ⁷ Sete numrreni ðelik beblen kobbong tevi kami, ko norrormien suk oto nga poro Numal pimarong ko inu ðelik piprepriv sapon tevi kami.

⁸ Ko norrormien suk oto nga ðelik mun iel Epesas pianan pijpari nabong ne Pentekos. ⁹ Suri sel etðir erres

nga bololi majingen iel nga puloli majingen se Numal pian mare. Ko jinibb elep kele arok-tere inu.

¹⁰ Ko poro Timoti piplari iok ji kami, ko kapmetmete p̄irres, puloli purnge p̄irres nga p̄ilik tevi kami, suri okmajing se Numal se kerr kobbong erpe inu nomok-loli.

¹¹ Sete kami san puklu wutan re ni, ko kapwilwil ma sen nga p̄itajer malum re sel sen re demat, puloli sete putor sweri nanu nga m̄ikarkar, mian pijpari ni ko tasi kerr nir parluwi kele vini jik. Suri namok-teravi malume le.

¹² Ko re devjen ne tuwa kerr ngok Apolos, nuwrai lilane tevi nga numrreni wor pivivitu suri tasi kerr ngok nir nga parinuk parlesi kami. Ko ni setewor emrreni pivinuk. Rrek poro daron sen putoe ko pia-vinuk pia-lesi kami vajin.

Bongsi nale se Pol tevir

¹³ Kapmetmet p̄irres, sete kaplelea, ko kaptur p̄iterter renge nosurien se kami. Sete kapmetutu. ¹⁴ Kaploli nanu jijle re sel ne merrenien.

¹⁵ Tasik ko jojik nir, kamrongwos pae jiljilweren ne Stepanas ko metka sen nir. Nir arivi m̄eri Akaea nga womu jerjer marlingi nosurien ser renge Kristo, ko marok-p̄elak nga parwilwil se kalesia nir. ¹⁶ Ko inu numrreni lenglenge nga kaposurir p̄irres, tevi kele nir nga marmajing tevir. ¹⁷ Nuir temijpal nga m̄elesi Stepanas, Potunatas ko Akaekas. Nir ko arlai wani milnge kami ko arloli nurnge erres. ¹⁸ Arloli inu nolok eir luwi, erpe kele arloli pa nolo kami eir luwi. Erres kaposuri jinibb nga marirpok.

¹⁹ Ko gortien nir se kalesia nir nga Esia arwera erres tevi kami. Ko Akwila nuru Prisila tevi gortien ne kalesia nir nga marok-ser korti renge naim ser armerreni lenglengen parwerai erres tevi kami renge nise Numal se kerr. ²⁰ Tasi

kerr ko joji kerr jijle nir iel arwerai erres ser tevi kami.
Kapwera

erres tevi kami lululwi, tevi merrenien ko demat.

²¹ Inu Pol vajin, nula pensil ji m̃er nga mok-uli tweni
nale suk ngel nir, ko nuli vajin ‘erres’ suk ngel tevi kami.

²² Poro san sete emrreni Atua, ko lolaren se Atua puto
ren.

Erres wor Numal, ko sete pipriv ko kupluwi.

²³ Ko nalol nga m̃irres se Numal Iesu piptevi kami. ²⁴ Ko
merrenien suk piptevi kami jijle renge nise Iesu Kristo.
Remse kami.

Naul On Nga Mimerr Uripiv

The New Testament in the Uripiv language of Vanuatu

copyright © 1996 Wycliffe Bible Translators

Language: Uripiv (Uripiv-Wala-Rano-Atchin)

Dialect: Uripiv

Translation by: WBT

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-03-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 27 May 2022 from source files dated 31 Mar 2022

96303ce7-aa0a-513c-862d-415957a542e1